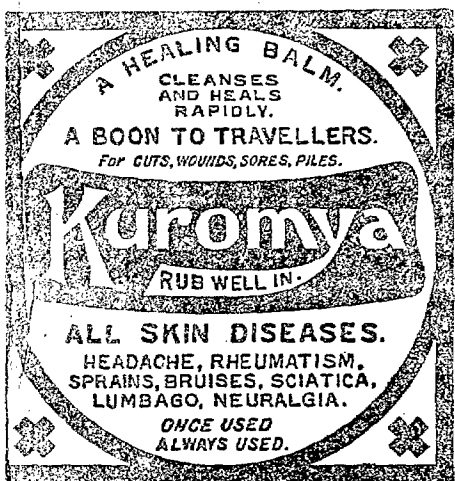


309343 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5. } డెన్వ పట్టణము 1918 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 9 వ తేది మంగళవారము } No. 8  
సంపుటము. ౫ } పింగళనామ సంవత్సర ఫాల్గున మాస బహుళ త్రయోదశి ౧౩. } సంచిక ౮

కురోమియా

నవనీతము (1044)



PRICE - ONE RUPEE - POSTAGE EXTRA.  
Messrs. SPENCER & Co. Ltd., MOUNT ROAD, MADRAS.

పుండ్లు, గాయములు, మూలశంఖ, తలనొప్పి, నడుమునొప్పి, జలుబు మొన్నగువాటికి సిద్ధౌషధము. పలువురు పయోగించి, పెక్కు సంతానపతములనంపియున్నారు. ఒకమారు ఉపయోగించిన దాని అమృతోపయోగము మీకే తెలియును. డబ్బీరు 1-0-0.

స్వేన్సరు కంపెనీ, మాంటురోడ్డు, మదరాసు.

వాఢాపీడితులకు వరము: ఐనొడి నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోషధిసారసవరిల్లా

అతనిప్రభుత్వ కర్తవ్యములను జనించు వాఢ్యాదులకు కిరీటుమనఃటి వుండు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను పుండ్లను, ప్రాంతవోళ్లను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

కణాద్యసాక్షిపల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము, సహజమైనది బుద్ధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన బాధలను పోగొట్టును. కీరకమాంబలి పాదరసదోషములను, ముండ్లకణును కాస్త్రసంబంధమును పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరును. శరీరాలోగ్రహము గలుగజేయును. 18 రోజులవరకు పండుటకు 4 పాస్సుల బుడ్డిలో అమృతమును.

ప్రాప్తేలు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడి. నెం 9 బొంబాయి.  
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

వికటాపాలిని ప్రశంస

వికటాపాలిని అపూర్వము విశేషము.  
తెల 0-1-0 బొడ్డిలో అభివ్రుతము.

అంధ్ర నర్మకళాశాల-విద్యాప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుని శక్తిమంత్రి రామలింగారెడ్డి గారిచే ప్రాయోజితము. తెల 0-1-0 బొడ్డిలో ప్రత్యేకము.  
అంధ్రనాథి శాశ్వతాయామ, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

అమృతాంజనము

చక్కని డబ్బీలో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.



తలనొప్పుల మాన్పును. పొన్నపు నొప్పుల తొలగిండును. వాయువు పోట్ల పోగొట్టును. సువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియింట నుండదగినది.

వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనం డిపో. 109, ఫేరొజ్డు, బొంబాయి.  
8, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండ పురాణము

(వద్య కావ్యము)

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు సమదేసిమిది పురాణము లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? మలభేగము తెల పరిగ? ఆచారవ్యవహారము లెట్లున్నాయో? ఈ మొదలగు విషయము తెన్ని యొందు స్పష్టముగ వివరింపబడినట్లు వి గొప్పవారీగంధమువై మంచి యభిప్రాయముగల్గియున్నాను. తెలి మిగుల సులభము. 900 పుటలు ఆచార్యులైన ప్రతిభాకర మున్నవి. తెల 5-0-0. కర్నూలు శేత.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

వైలి:— సులభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము 2000 పద్యములకులపు. మంచికాగితములపై అచ్చు. కాకినాడైందు భరద 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు చేరు.

(26) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ  
తెలుగు పండితుడు, మ్యూజింగల్ ప్రొఫెసరు, వడక.

విసోదకరమగు తెలుగు నవలలు

వీలాతేక సురేంద్రనగరము:— ఇందు శ్రీల మనస్సై ర్యము చాపల్యాదిగుణములు వర్ణింపబడినవి. రూ. 1-0-0  
యశోధర:— ఇందొక యాదుని తనమగనివైకల యానా గమున కైపడరానిపాటుపడి యున్న తస్థితికేదెచ్చును 0-12-0  
మనోరమ:— మగడు పేట కేగి రాక్షసునొద్ద జిక్కుకొనసతని సామర్థ్యముచే విడిపించి, శ్రీల పెండ్లిచేయును. 0-10-0  
జగదేకరంభ:— అన్నకై పడరానిపాటుపడి యున్న తస్థి తికి దెచ్చు సామర్థ్యవతి కథ ... .. అ. 0-10-0  
సహనోదరవాంఛ:— తమ్మునకు బుద్ధితేక కలహించినను అన్న సహింపవలయును నటటును బోధించును. అ 0-4-0.  
అత్తలారాటమున కోర్కెనికోడండ్రి ప్రలాపము:— అత్తలు కోడండ్రిను బాధించు విధములుగలవి. అ. 0-2-0  
మిల్లెదోహము:— ఆపద్బంధుడగు మిత్రునిపై నిందమోపి కడకు తాను జిక్కుకొన్న వానిని గురించిన నవల 0-8-0  
ఇవియేగాక యితరనవలలు కథలు పంపుడనినను పంపుదును. ఈ నవలలను సంవత్సరాది పండుగలోగా కొనువారికి 1 రూపాయకు 4 అణాలు కమిషన్ యివ్వబడును.  
533 పలయవాద:— కణ్ణా బుక్ డిపో.  
6 చంకటేశమేష్ట్రవీధి, సామలకాదు పేట, మదరాసు.

ఇనాము ! ఇనాము !!

అందమైన మధుర బుట్టలచీరలు

చీర 1-కి వెల రు. 3-12-0.



18 మూరలు నిడివి. 2 1/2 మూర వెడల్పు కలవి. రంగుకు ఉత్తరవాదము. అందులో అనేకవిధరంగులు గల బుట్టలు చేయింపబడినవి పలుకకములు కలవు. ఇక్కాల నాగరికమునకు తెగు నట్టి మేలయిన చీర. ఈ చీర 1-కి కొనువారలకు ఎలక్ట్రిక్ బంగారు ఉంగరము 1-కి ఇనాముగా యివ్వబడును.  
నర్సాపురం ౪8 గెచ్చీర 1-కి 16 x 2 1/2 రు 4-8-0  
బందరు దవనకొడిచీర 1-కి రు 3-0-0  
బాలామణి మామిడిచీర 1-కి రు 2-8-0  
కాంచీపురము అరకుచీర 1-కి రు 5-0-0  
శకుంతలచీర 1-కి రు 5-8-0

1142 సి. సి. లింగం అందు కో, 2, రామానుజఅయ్యర్ వీధి, సాకారుపేట పోస్టు, మదరాసు

సావరన్ అండు కంపెనీ వారి తామర తైలము. ఈతైలమును 2 రోజులు తామర, ఏనుగుగడ్డి, దురద, తీట ఇటువంటి చర్మవ్యాధులకు మైన రాచిన యెడల మాయమై పోవును. గణములేదైన దబ్బు వాఫసు చేయబడును. బుడ్డి 1-కి క్రయం అ. 12. 8 బుడ్లకు పోస్టుఖర్చులు వగైరా శేపు. సావరన్ అండు కంపెనీ, (1189) కచ్చాలేశ్వర అగ్రహారం, మదరాసు.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్ డిపో, మాంటు రోడ్, మదరాసు. ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకములన్నియు వ్యాపారమైన వెలకు దొరకును. కావ్యులను ఉచితము. డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. ఎం. ఎం. (946-887) మేనేజరు.

## IV

మద్రాసు యేజీలు:— మెహతా పురుషోత్తమాస్వామి, చెనాబిబాగ్‌లోను, నడన—ను.

అందు కమిషన్ కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్మానుసీదు వీధి, గొంబాయి.

దేశీయ విద్యావారము



దేశీయ విద్యావారపు బహుముఖము

దేశీయవిద్యా ధి గూర్చుటకు నిర్ణయింపబడిన దేశీయ విద్యావారపు బహుముఖము మొదటి గాత్రముగా సదాశివయ్యగారిచే గోక్షేపాలలో తెలుపుబడినది. దేశీయవిద్యావారసంఘము తరఫున సభ్యమూర్తిగాను సదాశివయ్యగారిని బహుముఖము తెలుగు ప్రార్థించిరి. సభ్యమూర్తిగాను ఈ యభ్యయమునకు గహాయముచేసిన అనేక ప్రముఖులను ప్రశంసించిరి వేల రూ॥ల విలువగల నగలను భారత నారీమణుల అంగీకరించు దేశీయ విద్యావారసంఘముచే రీ నగలను 12 వేల రూ॥ల కైనను అమ్మేదలనియు తెల్పిరి.

సదాశివయ్యగారు బహుముఖమును దేశీయవిద్యావారమునుగూర్చి చెప్పి ఇప్పటిపాఠశాలలలో లభించుచున్న విద్యకు జాతీయవిద్యచేర్చుటయే ఈ యుద్యమపు ముఖ్యభిప్రాయమనిరి. దేశీయభివృద్ధి సొందకలయు ననిన జనబాహుళ్యమున కంతటికిని ప్రాథమికవిద్య యవసరము. ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు విద్యావిషయమున వ్యయము సల్పజాలరుగాన ప్రజలే ఈయత్నమునకు బుర్రకొనవలెను. దేశీయప్రభుభిజ్ఞానపు అభివృద్ధికి తగినవిద్యను వ్యాపింపజేయుటకు ధనమును గూర్చుట కొంతైనా ఈ బాహుళ్యమును గునవియు చేర్చుటప బడినది. భావి విద్యావిధానమునందు మతవిద్య అత్యవసరము. ఆవిద్య ప్రజాబాహుళ్యమున వ్యాపించినగాని విద్య పరిపూర్ణముగాను.

ఆనంతరము వారు బహుముఖము వస్తువులను గూర్చి చెప్పి అవి ప్రముఖులవలన ఈయబడిన వనియు ఈ బాహుళ్యము నిర్మించినవారి భావబల, స్వార్థత్యాగములే ఆనస్తువులను కొనుటకు ప్రజలను ప్రేరేపించుననియుచెప్పి బహుముఖము దెలిపి బహుముఖములోని బోయి పరిక్షించిరి. అనేకులును వారివెనుక వెల్లిరి.

పిమ్మట ఉత్సవము జయము జరెను.

మొదట బాగుగా నలంకరింపబడిన రెండేడ్లపండియు, పిమ్మట ఆనిబెంటుగారి అలంకృతముగు మోటరుబండియు నడచెను. వీరి వెనుక మోటారుబండి వెనుకము బాగ్ నలంకరింపబడినవి పోవుచుండెను. 1 1/2 గంటల సేపు ఉత్సవము జరిగెను. ప్రతిభిక్షయందును దేశీయవిద్యావిధికి విరాళము లొసగబడెను.

నిన్నటిసభ.

నిన్నటియందును గోక్షేపాలలో బెంటుమ్మగారి ఆధ్యక్షతక్రింద సభజరిగెను. హాజరయ్యు ప్రేక్షకులతో నిండెను. సర్ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు, గంగారామయ్యగారు, న్యాసరాజయ్యగారు వేల నారాయణమూర్తి పంతులు, పి.నాగభూషణం పంతులు, బి. పి. వాడియా మున్నగువారు వేదికపై నుండిరి. బెంటుమ్మ సభ సభక్రమించుచు ప్రభుమును దేశీయవిద్యా సంబంధమున సర్ గవీంద్రనాథ తాతూరుగారు ప్రాసినపద్యమును చదివిరి. దేశీయవిద్యావ్యయము నభినందించుచు వివిధ భరతనాటకము ప్రాసినలేఖలు సభలో చదువబడెను. ఉద్యమమున సాహభూతిని జెల్పుచు మహాత్మాగంధీ, లోకమాన్య తిలక్, కపిలే, ఆరవింద ఘోష్, పూర్ణేంద్రు నారాయణసింహ, న్యాస చంద్రశేఖరయ్యలు, పండిత మోతీలాలు నేరూ, బిపిన్ చంద్రపాల్, దేశీయ మహా సభాధ్యక్షు రాజు, కార్యదర్శి కె. ఆర్. వి. కృష్ణరావు, ఎ. ఎస్. కృష్ణరావు, ఎ. సూర్యనారాయణరావు, బి. వేంకటపతిరాజుగార్లు పంపిన కంటివార్తలు చదువబడెను.

కృష్ణజిల్లాలో ఇద్దరు కత్తు నారీయలు 1 1/2 యంతరముల దూరగానిన ఈయభ్యయమునకు దానముచేసెనట్లు బెంటుమ్మ ప్రకటించెను. దీనిచే బడ్డెలు తమిళనాడు స్త్రీని (మిల్మి) యిచ్చెను. ఈ వ్యయమున కిచ్చి కొనుగోరి దేశీయవిద్యానిచ్చునట్లు పరిశ్రమలుట నిర్ణయించిరి.

ఆనిబెంటుమ్మ యభ్యయించుచు, తానును, ఆరండేలును, జి.రాజగోపాల సతీయు భారతీయులై యుండవలయు చింతించుచు తాము నాడుకులము గామనియు, భారతీయులకు తోడ్పడి సాధ్యమైనంత సహాయముచేయు సేవలను మనియు చెప్పెను. “రైలు విశ్వాగ్రహేయములే మేము సేవేయుటకు మాకధికారము నొసగినది. మన ప్రయత్నములు సఫలము లగుటయు కాకుండుటయు భావిపాలగు ఇప్పటి పిన్నవారి తల్లెడలమీదనే యుండును. ప్రజలు ప్రభుత్వమువారి విద్యా విధానమునే యుండి ఇప్పటికే నిండిపోయిన ప్రభుత్వోద్యోగములగు శ్రేణుగన్న బో ఆపాపము వారిమీదనే యుండును. పంజాభిరతమాతకు ప్రేమించునవారైనచో, జాతీయభ్యుత్థి నాటించుచో, జాతీయవిశ్వగిర్వాలు నుమును నిర్మించుటకొకట ఆంధ్రులకలసి పనిచేయవలయును.

పిమ్మట సర్ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు పద్యపండి బెంటుమ్మగారి నాడుకత్తును పొగడి ఇల్లు చెప్పిరి. మనకు మంచి బుద్ధిబలము గలదరియు, బాగుగు పనిచేయుగలిగి యుండవలెననియు అనేకులందురు. కాని ప్రస్తుతమున్న విద్యా విధానమునందు మనము బుద్ధిబలమును కార్యకర్తత్వమునూడ గోల్పోయితిమని నాడుభిప్రాయము. మన ప్రాచీనాన్నిత్యమును నకు తెలియనే తెలియదు. వేదములు నిరుపయోగములని మన, అనాగరిక కాలమున నచింపబడిన వనియు అనేకులు భావించెదరు. కాని చానినడచియుట కారంభించినచో విజ్ఞానమంతయు వానియందే ఇమిడియున్నదని గ్రహించగలము. తగినవిధానమున గ్రంథపతనము గావించినచో సక్రమమగు విజ్ఞాన మలవదును. ఈవిధమున జాతీయవిద్య సభివృద్ధిచేయి ప్రాచీనవిజ్ఞానమును వ్యాపింపజేసిచో భరతజాత్యుత్థి తిలకంబు తానేగలుగును గాని భరతజాత్యుత్థులతి కొకట ఈ యుద్యమముకు దోడ్పడవలెనని కోరుచున్నాను.

ఆనంతరము గో॥ గంగారామయ్యగారు జాతీయవిద్యావ్యయ చారిత్రమునుగూర్చి వివరించిరి.

వీరి వెనుక బి. బాలాబాల్ అమ్మ అవలంకరి, కనక పల్లి రామస్వామిగుప్త గారాంధ్రమున నుపన్యసించిరి.

రామస్వామిగుప్త గారిని చెప్పిరి.

దేశభ్యుదయమునకు ముఖ్యముగా జాతీయవిద్య గావలసి యున్నది. జాతీయతను తెలిసికొనిన మాంపును మాంపును కాడనియు, జాతీయతత్వమును గ్రహించుటకు మన జాతీయ కళాకాలముండవలయును. అట్టి కళాకాలము స్థాపించుటకు ముఖ్యముగా ధనముగావలయును. అట్టి ధనమును ప్రతిష్టాపదవునను తనకత్తి గొలంది నెంపగవలయును. ఇంటి కొక పువ్వునున్న ఈశ్వరున కొక పూలమాల యన్నట్లు ప్రతిచారును ధనసహాయము జేయుటచే నీటిల్లలకు అన్నకత్తుము లిచ్చి విద్యయు చిత్తము గాక ఆపవచ్చును. జాతీయ విద్యలన చేతి పవలన్నియు యభివృద్ధిగాంచును. అందుచే మనదేశమునందున్న తిరుగు ప్రతిపదార్థము నిచ్చుటనే యుపయోగింపబడి, వస్తువులను జేయగలిగినచో మనముపయోగించు పరిశ్రమపురుషు చాలా ములభ భరతు కొనవచ్చును. 5 కోట్ల బీదజనులు అన్నయ లేక మలమలమాడి జచ్చిపోవుచున్నారు. అట్టివారి చావులకుండి దప్పింపవచ్చును. అట్టియహోన్నత పదవి మనకు గావలయునన్న యెల్లరు నడుములు గట్టుకొని పని జేయవలయును. పత్రికాగ్రామమువారు వమాలచేసి నాలుగవ వంతు నిక్కడకు పంపిన చాలును. తరుణమును బోగొట్టు గొనకుడు. జాతీయవారమును మఱువకుడు.

పిమ్మట సభ్యమూర్తిగా రుపన్యసించుచు ప్రస్తుత విద్యావిధానమునందు విశ్వవిద్యాలయములు చాల తోడ్పడెననియును విశ్వవిద్యాలయములే మన యుద్విధమునకు కారణ మయ్యెననియు చెప్పి విశ్వవిద్యాలయ విద్యావిధానమునందలి లోపములను విమర్శించిరి.

ఆరండేలుగా సహజ చతుర్త్వముగో నుపన్యసించుచు ఈ దేశమునందు యుద్ధము జరుగుచున్నదని, ఈ యుద్ధమునకు రెండు రంగములు గలవనియు అందొకటి స్వారాయుధ్యయభివృద్ధియు రెండవది దేశీయ విద్యాయుద్ధయభివృద్ధియు ఈ సేనామఖములందేయను ప్రతిమానమును విజయముమీద జయమును సుంపించింపవలయుననియు స్వారాయుధ్య రంగమున యుద్ధము చాలకాలమునుండి జరుగుచు అనేకవిషయములు మనకు గలిగినవలెను, కడపటివిషయమును గుంపుకొనుగా గజగజిత్తున దొంతడోడెనుచో ప్రభుత్వముగ నన్నుచున్నదెను. దేశీయవిద్యా రెండవ రంగము కాదు కాదుకాదు అక్కడక్కడ చచ్చిపోయిన సరిగదనియు, ఇప్పటిదాకా అక్కడక్కడ చచ్చిపోయిన సరిగదనియు ఇప్పటిదాకా అక్కడక్కడ చచ్చిపోయిన సరిగదనియు

దనియు, భరతమాత్యుత్తులగు వారందఱు ఈ సేనయందు జేరి భరతమాత్యు పక్షమున బోరవలెననియు, స్వారాయుధ్య యుద్ధయభివృద్ధి పనిచేయనివారు దేశీయవిద్యా రంగమున జేవనవలయును చెప్పిరి.

అధ్యక్షురాలికి వందనములతో సభముగ సెను.

నిన్నటిగాత్ర 8 గం. వఱకు బహు ప్రజలతో కిట కిట బాడుచుండెను. ఒకరు 160 రూ॥ల కొక ఉంగరమును గొనిరి. అనేక విధములగు వస్తువులముక్కు పోయెను.

ప్రముఖుల లేఖలు

మహాత్మాగంధీ:— నిజమగు దేశీయవిద్య యనగా నేమియో తెలియజూపుచు విద్యావ్యయము అలంకరించుట ప్రజలకు బోధించి చోప్రభుత్వమువారి పాఠశాలలన్నియు విద్యాగ్రంథాలేకయుండును. ప్రభుత్వమువారివిద్యావిధానము జాతీయతయనుల కనుకూలముగా మఱువలెనట విద్యాధిపురుషులను ప్రభుత్వమువారి పాఠశాలలలో మెలగదు.

లోకమాన్య బాలగంగాధర తిలక్:— సాధారణముగా సత్వోత్తమ ఒక జాతిప్రజలకు ఆదర్శప్రాయము. ఈ సందర్భమునందు పెద్దవారే పిన్నవారికి మార్గదర్శకులై సంపాదకులై యుండురు. వస్తువర్త మహాకవి చెప్పినట్లు “కంక్షి గుణములు కుమారునియందు గప్పకుండుడు.” మనతరువాతి పురుషాంతరమువారు సత్వోత్తమినికొందవలయు నను ఆశయమును మనము బూనినచో, వారికి మన ఆశయమునకు దగిలె విద్యనేవలెను. స్వజాతిప్రజలకు విద్యగల పుటకు విద్యావిధానము నంతటిని తన యాధీనమునందుకొని జాతిసారస్వత సాంఘిక రాజకీయ ప్రాబల్యము నెన్నిటిని పొందజాలను. ఈ ఆదర్శమే నన్ను నాన్నే హితులను ప్రత్యేక ఆంగ్లపాఠశాలకు, ఒక కళాశాలను పూనాల ప్రారంభించజేసినది. 1907 వ సం॥ మునందు మహారాష్ట్ర దేశమునందును ప్రయత్నములు చేయబడినవి.

అంధ్రవీరకంఠిక ప్రాసెనరు రామమూర్తి నాయుడు గారి సందేశము.

అభినవ భీమసేతులు కలకత్తా నగరమునండి మాకు నేడిట్లుతెలిపాడనంపిరి.

జాతీయవిద్యను గూర్చి యుద్యమ మంత స్వ్వకాలమున నింత హెచ్చుగా వ్యాప్తమగు చుండుట గాంచి నే నాను దలవకలదు నగుచున్నాను. 150 ఏడ్లకుండి బ్రిటీషు సరిహద్దు నము జరుగుచున్నను నిరంకుశాధి కారులకు సాధ్యము గాని కార్యము కొద్దిసేలలలో స్వల్పసంఖ్యాకులగు చెప్పపు సేనా ప్రభులచే సాధింపబడినది. మన ప్రాచీన ఘనతరు కారి రక విజ్ఞాన సముపేతము గాని జాతీయవిద్య సార్థకము కాజాలదు. నేను మనము కృతీ భూతులమును సత్వగీతులము నగుట చేతనే ప్రాచీన కాల సముపాకమును మహర్షయనునగు ఆధికతకు భంగకరమగు నైతిక లాల సత్వము నేను మెండైన దని నిరుదు నేను నడిచిన విషయమునే మరల నుకువుచున్నాను. ఎల్లకాలమును ఇండియా దేశము పాండిత్య విజ్ఞానములకు నిలయమై యుండెను. భారతీయుల భావములకును క్రియలకును ఆధికతయే మూలాధారముగ నుండెను. నేటికిని ఆయహోక్షతలే మనలకు ననువునున్నవి. కారీరక దౌర్బల్యమునకు మనకిక దౌర్బల్యము కలుగుట విధి. అట్లు దుర్బలగువారు పూర్వవర్తనలై బ్రహ్మకృష్ణు నెటుల బడయ గలుగుదురు. చారెటుల మార్చిదేశమునకుః ఖ్యాతిని జేగలుగుదురు? ప్రాచీనకాలమున దేవపరీక్షమును నిశ్చ్యుర్తగానుండెను. వాణిజ్యం చదువ ట్టియను వాక్యము సర్వములచే నామోదించబడినది. భీమ కృపాశ్వాసామాని నాగాధ పురుషుల రక్తము మీ నాశములందు ప్రవహించుచున్నది. భరతీయులలో సగ్రఖ్యుడగు బుద్ధదేవుడు జపానవారిచే పూజింపబడుచున్నాడు. నేను సామాన్య విషయములను గూడ మనము జపానవారివలన నేర్చుకొనుచున్నాము. భారతీయులగు నో యోధకులారా వంశ పరంపరాగతులగు దేశ గౌరవముల కనుగుణముగ మెలంగి ప్రాచీన కాలమునందలి మహాధీని నేనుగూడ కలిగింది భావికాలమున వెలుగొందునట్లు చేయును. ఈ పుణ్యభూమి యందు విచ్చమెల్లి బ్రతుకుచు కొన్నతైన సుందరమోదము బలహీనులు కనులందగూడదు. అధికతయను మర్రిచేబోని అందెయోదేశమున నేడెంతో దౌర్బల్యము నుండెను. జాతీయవిద్య సుఖభోగమున ప్రవహించిన దేశము భారతము నొప్పుచున్నది. బంజురతి నుండి కారీరక యానదిగ ప్రవహించుచు వ్యాపకమైనది.

# ఆంధ్రవిద్యానిధి

సంకల్పరాదిభిక్షులు  
గ్రంథాలయనిర్వాహకులకు, స్త్రీసమాజ  
నిర్వాహికులకు, ఇతరసమాజనిర్వాహకులకు

## విన్నపము

సంకల్పరాది సమీపించినది. ఆంధ్రవిద్యా  
నిధికి చందాలను భిక్షులను వసూలు చేయుటకు  
మీ గ్రామములు దేర్పాట్లు చేయుదు.

మాతృప్రభుకు నోద్యమము.

## ఆంధ్రపత్రిక

1918-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 9-వ తేది

మంగళవారము.

## ఇదే సమయము!

ప్రభుత్వదర్శమును, ప్రజాదర్శమును, స్వరాజ్యమే. ఉధయల గమ్యస్థాన మొకటే యని ప్రచురముగానపుడు కాంగ్రెసు సంస్కరణ విధాన మేర్పరుచబడినది. కాంగ్రెసు విధానము కన్న తక్కువ సంస్కరణముల నేభారతీయుడును అంగీకరింపజాలడు. కాని, కాంగ్రెసుసంస్కరణ ముల నంగీకరించువా రింకను నున్నతాళయము లపై తమ దృష్టి నుంచుకొనుట, యభివృద్ధి నూచక యనియే నెంచవలయును. ప్రభుత్వము ప్రజలకు బాధ్యత వహించవలె ననిన, అవసర మగునెడల కార్యనిర్వాహకసభను దీసివైచుటకు ప్రజాప్రతి నిధిసభ కధికార ముండవలయును. లేనిచో పరి పాలనము స్తంభింపవచ్చును. ప్రజాప్రతినిధిసభా స్థానమర్హియై, కార్యనిర్వాహకసభ కార్యమునకు గడంగనిచో పరిపాలనాచక్రము తిరుగజాలదు. ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము ప్రజలకుండుటచే, కార్యనిర్వా హకసభ నిరంకుశముగ ప్రవర్తించినపుడు, ప్రజా ప్రతినిధిసభ ధన మిచ్చుట మానివేయవచ్చును. కాని, ప్రజాప్రతినిధిసభా తీర్మానములను కార్య నిర్వాహకసభ సమయలో పెట్టనియడల, పరిపాల నము జడత్వము చాల్చితీరును. రెండుసభలును తమ తమ హక్కులను నిరంకుశముగ కొనసాగించిన పుడు, ఎడతెగని పోరాటములు సంభవించుట నిశ్చ యము. అధినివేశ రాజ్యములలో నిట్టి పోరాటము లతోనే ప్రారంభమై, స్వపరిపాలనము స్థాపనము గాంచినది. కాని, ఇట్టి యంతరములన్నియు హిం దూదేశము చాట నవసరములేదు. అన్యదేశముల లోని యనుభవము నూతన కైకొని, సాధ్యమగు సంతవరకు రాజమార్గములనే ద్రొక్కుట సంభా వ్యము. ఈ సాధకబాధకములన్నియు మనసునం దిడికొనియే నిరుత్సాహము వంగదేశీయులు కాం గ్రెసు సంస్కరణములపై కొంత యభివృద్ధి గనబ టచుటవసరమని సూచించిరి. కాని సాంప్రదాయ వాదులు వెఱపు జూపిరి. వంగదేశప్రముఖులు మాత్రము తమ కట్టుదలను విడనాడలేదు. నూతన విధానమును వంగదేశమున కొనగవలయు నని, ఈ వత్సరపు రాష్ట్రీయసభలో యరెయ్యోమారు తీర్మానించిరి. మితవాదులలో చేరెన్నిక గన్న సుశ్రద్ధవాద భవన్జీగారీ, కాంగ్రెసు సంస్కరణ ములలో నభివృద్ధి యవసరమని సూచింపుడు, నూతనవిధానతీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. వంగ భావ మూర్ఖులునువాదీ ద్వైత దేశ రాష్ట్రీయసభలో నూతనము వంగరాష్ట్రీయమునకు సంపూర్ణరాష్ట్రీయ

స్వపరిపాలనము నొనగవలయును. కార్యనిర్వా హకసభను తొలగించుటకు, శాసననిర్మాణసభ కధికార మొనగవలయును. శాసననిర్మాణసభలో 450 మొదలు 500 వరకు సభ్యులుండవలయును. పార్లమెంటు ప్రతిష్ఠాపనలు, వంగరాష్ట్రమున నెల కొల్పవలయును. ఇందుకు వంగదేశ ముప్పురాల్తె యున్నది. ఇవియే నూతనవిధాన మూలసూత్ర ములు. ఈ సూత్రములను వంగదేశమునకు వర్తింప జేయవలయు నని, వంగదేశీయులు కట్టుదల జూపు చున్నారు.

“బాబూ సుశ్రద్ధవాద భవన్జీగారీ నూతన విధానము నామోదించు చున్నారు. ఏలనన, వంగదేశీయ ప్రముఖుల యభిప్రాయమంతయు నూతన విధానమునకే సుముఖత జూపుచున్నది. రాష్ట్రీయ మహాసభ నూతన విధానమును రెండు సభలలో వరుసగా నామోదించినది. అందుచే వంగరాష్ట్రీయమునందును, రాష్ట్రీయ వెలుపలను ప్రజాభిప్రాయము నీ విధానము వంకకు మరల్చు భారమంతయు రాష్ట్రీయసభపై నిలిచియున్నది. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము దేశీయమహాసభ కుపాంగమగుటచే, నీ సభయపై సాయము జేయ జాలదు. రాష్ట్రీయ సభాస్థాయి సంఘమే యీ పనికి బూనుకొనవలయు”నని అమృతబజారు పత్రిక ప్రాసించి. పైవాక్యముల గమనించిన, వంగీయుల కట్టుదల సువ్యక్త మగుచున్నది. నూతనవిధా నమును హిందూదేశమం దంతటను వ్యాపింప జేయుటకు వంగదేశ ప్రముఖులు కార్యభారము వహించి తీరెదరు. అన్యరాష్ట్రీవాసు లీ విధానము నంగీకరించిన సరియే. అటులగాక, నూతనవిధాన మున కింకను సన్యరాష్ట్రీవాసు లన్నిలుగారని దలు చుచో, తా ముప్పులము గావున తమరాష్ట్రీయను ప్రవేశ పెట్టవలయునని, వంగదేశీయులు పలుకుచు న్నారు. రాష్ట్రీయప్రభుత్వము లన్నియు నొక్కరూప ము చాల్చి నవసరములేదు. ఏ రాష్ట్రాభివృద్ధికి తగిన ప్రభుత్వము నారాష్ట్రీయ గోరవచ్చును. సంయుక్తరాష్ట్రీ పరిపాలనావిధానమందలి సౌకర్య మిదియే. హిందూదేశ మంతయు నొక్కత్రోవనే ద్రొక్కి ఇరువుల బడ నవసరము లేదు.

వంగదేశీయుల నిశ్చయ మాంధ్రులకు నూతనోత్సాహము గలిగింపవలెను. కాంగ్రెసు విధానమున రాష్ట్రీయవిభాగము చేర్చబడ లేదని ఆంధ్రులు శరీరపించుచున్నారు. ప్రత్యేక కాం గ్రెసు సమావేశమున ఆంధ్రుల ఆందోళనాఫలిత ముగ, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సిద్ధాంతమును దేశీయమహాసభ వారంగీకరించిన మేలే. లేనియెడల, ఆంధ్రు లందర నయినను ప్రత్యేక రాష్ట్రీయను జేర్చవలయుననిగోరవలయును. వంగ దేశీయులు గూడ వంగభాష మాటలాడువారి సమ్మేళనమునే నూతనవిధానమున ప్రథమ సూ త్రముగ పెట్టియున్నారు. వంగదేశీయులు సంపూ ర్ణరాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనమున కెటుల స్పష్టలమని నుడువుచున్నారో, ఆంధ్రులును నటులనే ప్రక టింపవలెను. వంగరాష్ట్రీయ సభాతీర్మానము, ఆంధ్రుల యంగీకారము బడయు నని విశ్వసింపు చున్నారము. మానవుని యభివృద్ధి జడత్వము చాల్చుట. లక్ష్యగూర్చున కాంగ్రెసు సభ జరిగిన నాటినుండియు దేశములో నూతనాభిప్రాయములు వెల్లివిరిసెను. రాజకీయాందోళనము దేశమంతయు నెల్లకొనెను. హిందూదేశ పుగంభీక స్వర మాంగదేశీయమునకు వినబడెను. స్వరాజ్య దర్శము, ప్రభుత్వమువారీ ప్రకటింపబడెను. స్వరాజ్యవిధానము గూర్చి దేశాభిప్రాయము గను గొనుటకు మూలబీక మగు ప్రభుత్వ కార్యదర్శి చే గడవిదర్శించెను. కాంగ్రెసు సంస్కరణము

కన్న నెక్కుడు సంస్కరణములే ప్రభుత్వము వారిచే ప్రసాదించబడునని బిసెంటు మొదలగు వారభిప్రాయమును సూచించిరి. మాంటాగూగారి సంస్కరణములనుజూచిన పిమ్మట, ప్రత్యేక కాంగ్రె సును సమావేశపరచి నూతన సంస్కరణ విధా నము నేర్పరుచుటకు, కాంగ్రెసు నాయకు లంగీకరిం చిరి. ఈ మార్పుల నన్నిటి గమనించిన, ఆంధ్రులు నిరుత్సాహులు గానవసరములేదు. రాజకీయ పరిణామమున, ప్రాత యనుమానము లన్నియు సమసి పోవును. 1906 వ సంవత్సరమున బాదాభాయి నౌరోజీగారు స్వరాజ్యతాదేమంత్ర ముపదేశించిన నాటినుండియు, స్వరాజ్యోద్యమ చుభివృద్ధి గాంచు చునేయుండెను. అయినను, మితవాదులు వెఱపు జూపుచుండిరి. కాని బిసెంటుగారీ యుద్యమము జేపట్టిన పిమ్మట, ఉద్యమముగూర్చి వెఱపుదగ్గెను. జాతీయవిద్య యని పదివత్సరముల నుండియు, ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలాభ్యర్థులు విసుపు విరామ ములేక నాంధ్రదేశమునకు దెలుపుచునే యుండిరి. కాని బిసెంటు అరండేలుగారీ యుద్యమమును చేపట్టినపిమ్మట, ఆంధ్రదేశమునం దంతటను జాతీయ విద్యాచానరోత్సవము లేర్పరుప బడుచు న్నవి. ధనసంపాదనము నిమిత్తమై యుత్సాహము, జూపబడుచున్నది. శంఖువ బోసినగాని తీర్థము గాదన్నట్లు, అచ్చుల ప్రోద్బల మున్నగాని, యుద్య మములకు జేజము గలుగుటలేదు. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రసిద్ధాంతవ్యాపనమునకు గూడ నట్టి శుభ తరుణ మే తెంచువరకును వేచియుండవలెనా? స్వ ల్పవ్యవధిలో సంస్కరణ విధానము ప్రచురింపబడు చుండగ, ఉపేక్ష వహించుట కాంధ్రులకు వీలుం డదు. వంగదేశీయు లాంధ్రులకు మార్గదర్శకు లగుచున్నారు. వంగదేశీయులు తమమోక్షమును తామే సాధించుకొను చున్నారు. అన్య రాష్ట్రీ యులు వంగదేశీయముల కంగీకారము జూపక బోయినను, వంగీయులు తమ నిశ్చయమును విడనాడుట లేదు. ఏ కార్యము సాధించుటకయి నను కట్టుదల, నిరంతరకార్యదీక్ష యవసరము. విజయమున కొక్కటే మూలసూత్రము కలదని బిసెంటుగారు ఘోషణలులో నొకమారు నుడివి యుండిరి. మీ కోర్కెలను ప్రకటింపుడు. క్రొత్త లో నితరులు వాటిని పరిహసించవచ్చును. మరి యొకమారు ప్రకటింపుడు. పరిహసము దగ్గి యాలోచన కెడమిచ్చును. వే రొక మారు ప్రకటింపుడు. అధాంగీకారము సూచింపబడును. ఇంకొకమారు ప్రకటించిన, ఆమోదము సువక్త మగును. నిరంతరసంపదనముచే, ఆమోదమునుండి కార్యోత్సాహము వెలువడును. తుట్ట తుదకు విజయము చేకూరును. దేశభాషల మూలమున విద్యను వ్యాపింప జేయుటకు ప్రబలప్రయత్నములు సాగుచున్న యీ సమయముననే, నట్టి ప్రయత్నము లు విజయము గాంచవలయుననిన భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రనిర్మాణ మత్యావశ్యకమని ఆంధ్రప్రముఖులు దేశమం దంతటను బోధింపవలెను. రాష్ట్రసిద్ధాం తము దేశీయలమనముల నాకర్షించుట కింతకన్నను సుందితరుణ ముండదు. ఆంధ్రుల ప్రయత్నములచే నొక్కమూ రీ రాష్ట్రసిద్ధాంతము దేశీయుల మన ముల నాకర్షింప గలిగినది, నయ్యది దేశమందెల్ల డలను సత్వరముగ వ్యాపించుట నిశ్చయము. ఆ సందీగతరుణమున, బిసెంటు, అరండేలు మొదలగు వారెల్ల రీ సిద్ధాంత సాఫల్యమునకై అత్యుత్సాహ ముతో కృషి సలిపి సాయము గావించెదరు. అందుచే ఆంధ్రులు స్వప్రయత్నములపై నాధారపడి కృషి సలిపి లేని, పిమ్మట నచ్చుల సాయము బడయుట ముగ రము. ఎవరిమోక్షము వారిసొంతములందే గలు కని గ్రహించుట ఆంధ్రుల ప్రభావ కర్మము.



జాతీయ విద్య

జాతీయ విద్యకును, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణమునకును, ఇండియాను సోషలు రిఫార్మరు పత్రికయు, పరాంజితై గారును ప్రబల ప్రాతికూల్యము వహించుచున్నారు. పరాంజితై గారు జాతీయ విద్యావిధానమును దూషింపుచు సర్వేంటు ఆఫ్ ఇండియా పత్రికలో నొక వ్యాసము వ్రాసిరి. అందులో జాతీయ విద్యకు నిర్వచన మిచ్చిరి. దేశములో విద్య విషయమై ప్రబలియున్న వింతసిద్ధాంత సముదాయమే, జాతీయ విద్య యట. ఆంగ్ల భాషను బోధించి, దేశ భాషల నుద్ధరించుటకు జాతీయ విద్య శరణ్యము. పిల్లలకు మత, నైతిక విద్య నొసగవలయుననిన, జాతీయ విద్య శరణ్యము. ఆంగ్లేయ ప్రాధికారముల యాన్విత్యస్థితి జూచి యోర్యజాలని వారికి జాతీయ విద్య శరణ్యము. పరాంజితై గారి నిర్వచనముతో మా క్లుప్త తగవును లేదు. ఆంగ్ల భాషా ప్రాబల్యము తగ్గి దేశ భాషలలో విద్య గరువబడినగాని, ప్రజలలో జ్ఞానము వ్యాపింపనేరదు బాలురకు స్వదేశముపై ననురాగ ముదయింప జేయజాలని విద్యను, విద్య యని పిలుచుట అసంగతము. సోషలు రిఫార్మరు పత్రిక పరాంజితై గారి వ్యాసమున కీ తీరున సంత సము చెలుపుచున్నది.

“పరాంజితై గారు, ఆంగ్ల భాషాస్థానమును దొలగించు సూచనలకు, దృఢమగు ప్రతిఘటము జూపుట మాకు సంతసము గలిగించుచున్నది. వారి యభిప్రాయములన్నియు, మా యభిప్రాయములకు చేరిక నున్నవని, యీ వ్యాసమే సువ్యక్త పరచుచున్నది.” సోషలు రిఫార్మరు పత్రికయు, పరాంజితై గారును, దేశములోని నూతనాభిప్రాయ ప్రాబల్యము గనుగొన లేక తమలో దాము సంత సింపవచ్చును. ప్రస్తుత విద్యావిధానమే లాభకర మని సంతృప్తి జెందవచ్చును. కాని ప్రస్తుత విద్యా విధానమును విమర్శించునది భారతీయులు మాత్రమేగాదు. లండను ప్రెస్సు పత్రిక ఎటుల వ్రాయుచున్నదో పరిశీలింపుము. “హైందవ విశ్వవిద్యాలయములలోని విద్యార్థులకుగాని ఉపాధ్యాయులకుగాని, ఆలోచనాశక్తియు, పరిశోధనా సామర్థ్యమును బోత్తిగ శూన్యమగుట కడుశోచనీయము. ఈ లోపము, విద్యార్థులది గాదు. ఉపాధ్యాయులదియును గాదు. లోపమంతయు విద్యావిధానమునందే గలదు. ప్రస్తుత విద్యావిధానము తెలిపిన విద్యార్థుల పురోభివృద్ధి కాలంకముగలిగించుచున్నది. ఒకటి రెండు సంవత్సరములలో ఉత్సాహపరు డగు నుపాధ్యాయునికి హృదయ భేదము గావించు చున్నది. హిందూదేశ జీవితమున నవయుగము ప్రారంభమయినది. ఉన్నతాశయములతో దేశ ముత్సాహపూరితమై యున్నది. అట్టి తరిష్ణానాభివృద్ధికి వేరుపురుగుగ నున్న ప్రస్తుత విద్యావిధానముతో హిందూదేశ మెన్నటికిని సంతృప్తి జెందియుండ జాలదు.” లండను ప్రెస్సు పత్రిక వ్రాసిన వైవాక్యములకన్న ప్రస్తుత విద్యా విధానమును కఠినముగి విమర్శించుటకు సాధ్యపడదు.

తలకు రాయబారము: మొయిలు పత్రిక  
తలకు రాయబారము వెడలుటకు, రాజ ప్రతినిధిగారు సుముఖత జూపి, దేశీయుల కృతజ్ఞతకు బొత్తులయిరి. అందుకు మదరాసు మొయిలు పత్రిక కాగ్రహము గలిగినది.  
“తలకుగారి కంగీకారపత్రముల నిప్పించుటకు, రాజప్రతినిధిగారు ఆంగ్ల ప్రభుత్వము

ఆంధ్ర విద్యా నిధి

సంవత్సరాదినమిపించుచున్నది  
విద్యాదానము దానములందుత్తమదానము  
సంవత్సరాది దానము నిత్యదానము  
సంవత్సరాదిని భిక్షుల నొసగి భిక్షులను వసూలు చేయుదు  
మాతృదేశారాధనము చేయుదు

వారితో పోరాడుచున్నటుల ప్రజల కభిప్రాయము గలుగనవచ్చును. హైందవ ప్రభుత్వము వారు తటస్థముగ నుండిన జాగుండెడిది. ఆత్మవిశ్వాసకరమగు రాయబారమును ప్రోత్సహ పరుచుటగాని, నాపివైచుటగాని వారివనిగాదు. సమదేశములతోనే, హైందవ ప్రభుత్వమువారు ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారికి విరుద్ధముగ బాటువిక్కులకు తోడ్పడుచున్నటుల ప్రవర్తించుచున్నారని మొయిలు పత్రిక వ్రాయుచున్నది. దేశీయుల వాంఛల కనుగుణ్యముగ ప్రవర్తించిన పాపమునకై, మొయిలు పత్రిక రాజప్రతినిధిగారిని దూషించుచున్నది. బొంబాయి వాస్తవ్యులు మేల్కొని తమ యసమృత్తిని వెంటనే చెలుపుచున్నారు. బహిరంగసభ నిన్ను జేరినము జరిగియుండెను. ఆంధ్రదేశము గూడ లోకమాన్యులపై గల విశ్వాసమును వెంటనే ప్రకటించి, రాజప్రతినిధిగారి సత్ప్రయత్నములకు తోడ్పడుట భావ్యము.

వైవాక్యము లచ్చు కూర్చుబడిన పిమ్మట, హైందవ రాయబారము కేపుమార్గమున నాంగ్ల దేశమునకు వెడలుట కంగీకార మొసగబడినదని, అసోసియేటెడు వార్తాసంఘమువారు చెలిపిరి. ఈ వార్త నిజమయినచో, ఆంగ్ల దేశ ప్రభుత్వము వారు తమ నిశ్చయమును మాన్పి కొనినందుల కభివందనీయులు. మొయిలు పత్రిక జూపిన రోషము అర్థరహితమగును.

ప్రధానమంత్రిగారి సందేశము

ఆంగ్ల దేశ ప్రధానమంత్రిగారు హిందూదేశమున కొక సందేశమిచ్చిరి. యూర పుఖండమునందే గాక, ఆసియా ఖండమునందును, జర్మనులు విజృంభణము కొనసాగింపవచ్చుననియు, హిందూదేశ మీ యుపద్రవము నుండి బయట పడుటకు ప్రయత్నింపవలయు ననియు, హెచ్చరించిరి. ఈ హెచ్చరికనే తిలకు, పాలుగార్లిటివల చెన్నపురిలో గావించి యుండిరి. మొయిలు పత్రిక దీనినే “క్రాంత కారణ”మని పరిహసించినది. జర్మనుల యుపద్రవము ఆసియా ఖండమునకు వ్యాపింపకుండుటకు, హిందూదేశము నుండి నసంఖ్యాకులగు నైన్యముల దయారుజేయవలయును. దేశీయులలో సంగ్రామోత్సాహము ప్రబలము గావించవలయును. స్వపరిపాలనాప్రదానమే నీ ఫలితమును సత్వరముగ సమకూర్చును. ఈ సత్వరమును వెలిబుచ్చినందులకే రాయబారు లాంగ్ల హైందవ పత్రికలచే దూషింపబడిరి. లాయడు జాజ్జిగారి సందేశము, తిలకుగారి సందేశము, ఏకాభిప్రాయమునే వ్యక్తపరుచుచున్నవి.

కెయిరా మస్జిత్తి

కెయిరా మస్జిత్తి గౌరవ సమకట్టిన గాంధిగారి స్వార్థత్యాగమును దేశమంతయు ప్రశంసించుచుండ, ఇండియాను సోషలు రిఫార్మరు పత్రిక

మాత్రము గాంధిగారి యుద్యమము దేశ దురదృష్ట సూచక మని వ్రాయుచున్నది. ఆధికవిషయములలో నైతికసమస్యల దెబ్బపెట్టుట భావ్యముగా దనియు కెయిరాస్థితి చక్కబడుటకు సత్కాగ్రహ ప్రతీకమును వెంటనే, విసర్జింపవలయు ననియు, చెలుపుచున్నది. సాశ్చాత్య నాగరిక వ్యామోహితులకు, గాంధిగారి విధానము వింతగ దోచుటలో నాశ్చర్యము లేదు!

నాయరుగారి బెడరింపు

స్వరాజ్య రాయబారము నే కారణము చేసినను, ఆంగ్ల దేశమునకు జేరనిచ్చినచో బ్రాహ్మ జేతర రాయబారమునకు గూడ నట్టి యున్న నొసగవలయును. లేనిచో, దేశములో శాంతివాతావరణము నావలకు బోద్రోలి, బ్రాహ్మజేతరులు గండ్రగోళము గావించెద రని, జప్తిసుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. డాక్టరు నాయరుగారి బెడరింపు లెటుల పరిణమించునో చూడవలసి యున్నది.

ఆయుధములను తయారు చేయుట:—మలబారు జిల్లా పల్లవనాథు తాలూకా కేల పురమను గ్రామములో జిద్దులు కమ్మరులు తుపాకులు, బాతులు, కత్తులు మున్నగు ఆయుధములను తయారుజేసి బజారులందు విక్రయించు చున్నారని పల్లవనాథు పోలీసువారికి గ్రామమునందు వార్త పంపెను. పోలీసువారు కొందఱు కేల పురమనకు బోయి కమ్మరుల ఇండ్లను సోదా చేసిరి. సగము సగము తయారైన కొన్ని తుపాకులును గంధము, తుపాకీ మందు, నీసము మున్నగునవియు బయలు పడినవి. పోలీసువారు కమ్మరులను పట్టుకొని జిల్లా జడ్జిగారియొద్ద కేసుజేసిరి. జడ్జిగారు వారియొద్దకి చెట్టియొక ఆఱుమాసములు కఠినశిక్ష విధించిరి.

ముసలిభర్త పడుచు భార్య:—కలకత్తాలో బసరత్తు ఆలి అకనోక ముసలి మహమ్మదీయుడు పడుచుదగు తన భార్యతో గూడ యేకబాహు వీధియందలి తన స్వగృహమందు నివసించుచుండెను. ఆతడు తన సహాయముకొరకు చాదియను తన స్వలాతివానిని తనగృహమందు గాపురమునకు దింపెను. ఒక దినమున బసరత్తు ఆలి కలకత్తానుండి తన స్వగ్రామమునకు బోయెను. తన భార్యను తనతో దోడ్కొని బోక కలకత్తాలో ఓడచెను. చాది ఇంటి యజమాను రాలితో గలసి గ్రాహపాలా చనలుజేసి యామెతో గూడ చిత్తుతూరకు బాంబాయెను. బసరత్తు ఆలి తిరిగి కలకత్తాకువచ్చి తనగృహము కాలియై యుండుటయు, తన భార్య ఇంట లేకపోవుటయు చూచి యనుమానపడి చాదిపై మెజిస్ట్రేటుగారి యొద్ద కేసుజేసెను. కోర్టు కోటిసులవైన చాదియు, బసరత్తు ఆలి భార్యయు కోర్టుకు సోయిరి.

చాది ఎవడో నాకు తెలియదు. నన్ను నాభర్త మూడు మాసములక్రితము విడిచివెట్టివారు. ఆనాటినుండియు నాయుష్టమవచ్చిన తావున నేను జీవించుచుంటిని. ఇకమీదట కూడ నా ఇష్టానుసారము నేను జీవించ నిశ్చయించుకొంటిని. చాదిన స్నేహితులమును బలకంఠపరచి నా కాపురము చెడగొట్టలేదు. అని మెజిస్ట్రేటుగారితో నామె పలికెను. నీ భార్యను చాదీలేకవునుటబోయినట్లు నీ పీ సెలిక లేది నాటికి నాత్మము తెచ్చుకోవలయును. అనినమున నీ భార్యగూడ కోర్టునుండి తలమెను. అని మెజిస్ట్రేటుగారు బసరత్తు ఆలి పలికిరి.

# విరోధామహాసంగమము

(రైతుకు ఏజెన్సీ)

ప్రాము

బ్రిటిషువారి స్థితి

లండను, ఏప్రిలు 6:— మా ప్రజేశము నిమిత్తము నకు విశేషమార్గమును దండెను. ఇప్పుడేమార్గపు ప్రజేశము పోయినను స్థితి చాల మృదువుగా నుండగలదు. శత్రువుల సేక పటాముల నుపయోగించుచున్నారు. అందు క్రొత్తదశములు నెరవేరమున్నవి. శత్రువుల సేకముదయ మతి ప్రబలముగ నెదిరించెను. కాని పరాజయముండదు. ఒక్క డెర్బ్యాంకోర్లదర్బ ముత్రము తలకు కొంత ప్రజేశము నాకిమించుకొనకలిగెను. ఈయనకుందమున ననేక అస్తిమయదశములను బట్టెయను దశములను శత్రువులకు సహాయ మొందించుచున్నది వారు చెప్పుటలు అంత విశ్వసనీయముగ నుండలేదు. ఈ నివేదము జర్మనుల రాష్ట్రములకు వొక భాగముగ నున్నది.

గొప్పయ్యదము.

లండను, ఏప్రిలు 6:— మార్చి 30వ తేదీని లాన్సింగ్ ప్రాంతమున జరిగిన యుద్ధవివరములు తెలియజేయు. అత్రుకు ప్లేయూటు, ప్లేస్ట్రేసులు జర్మనులవలెయుగ నుండెను. ఇది చాల ప్రాముఖ్యమైన యుద్ధము. వీలనన అనన్యందా మార్గమైనా వెనుక మొదటి పర్యాయ మీ యుద్ధముననే శత్రువులు పరాజయ మొందిరి. వెల్లెనేయరు గానము ఈ యుద్ధమున కాయువు పట్టుకొనడము. ఇది ఇదివరకు పరామ గంగమున వొక భాగముగ నుండెను. పార్శ్వన కడమభాగమున ప్లేయూటు ఉండెను. ఎడమభాగమున కన్వీసర్వాజ్ యుండెను. మార్చి 30 వ తేదీని పరామ వలసదేశము దశములు దాని పట్టుకొని యుండిరి. రెండు శత్రుపటాములు కొలది రెజిమెంటుల నెదిరించిరి. మరీఫరంగుల గాల్పుగా మొదటి దశము తెగిపోయినది. కాని తక్కినవి కొంచెము నిలువరించినవి. అంతలోనే కందలకొలది జర్మను వైరికి లట కేటెంచిరి. వారు గ్రామమును పట్టుకొనిరిగాని కుండిభాగము నందలి దశములు వెనుకకు పోవలసి నవయ్యెను. ఒక జర్మను పటాము ప్లేయూటు నెదిరించి దిశరకును పోయెను. ఆచటకొకపరామ ఉద్యోగి 12గురు వైరికులతోనుండెను. అతడు ఆ కిభరమును మరల పట్టుకొనవలెనని తెగుకతోడ్రయ గొప్పించి విజయమొందెను. కాని ఉదయము 9-30 గంటలకు శత్రువులు ప్లేయూటుపార్శ్వము, తెల్లెనేయ గ్రామమును పట్టుకొనిరి. అనంతరము పరామవారముత సామర్థ్యముతో ప్రతి యుద్ధము నొనరించి వారిని తరిమివేసిరి. శత్రువుల కపరిమిత నష్టముగలిగెను. మనదేశీయు లా సుమయముననే ప్రతియ్యుద్ధ మొనరించి 700 వైరికులను బట్టుకొనిరి. ఆచటన్నపరామ పై దీలనవారుదించి వెట్టిరి. సాయంకాల మగుసరికి శత్రువుల తాము జయించుకొనిన ప్రదేశము సంతటిని గొల్పోయిరి. ఆచట నాడు పరామవారు ప్లేయూటును మరల నెదిరించిరి. పరామవారు ప్రతియ్యుద్ధ మొనరించి అయిదుగిమిదులలో వారిని క్రొందికి తరిమివేసి ఏలదిగురు ఖైదీలను పట్టుకొనిరి.

రెయిన్సును పదలుట.

లండను, ఏప్రిలు 3:— మ్యాగిసిపాలిటీ వారు పాలిసుకు వెట్టిరి. పోరులు పట్టణమున వదలిరి.

విమానముల దాడి.

లండను ఏప్రిలు 4:— మార్చి 12-వ తేదీని బ్రిటిషు విమానములు కాల్దెట్టు బారకీసులను కొంతవరకు ధ్వంసము చేసెను. కొంతవరకు వైరికుల మీద బొంబులను వేసెను వారిలో కొందరు హతులైరి.

బ్రిటిషు వైమానిక విజయము.

లండను, ఏప్రిలు 5:— వెల్లె రాజ్యముగారు బ్రిటిషు వైమానిక విజయముయొక్క మొదటి పరంపరను పట్టించుచు నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. — మొత్తముమీద 300 విమానములు యుద్ధమొనరించుచుండెను. వైరికులమీదను, రాయబారపు కన్యవుల మీదను మరీఫరంగులు విశేషముగ నుపయోగింపబడెను. ఇదివరకన్నను వారిట్లు గ్రామముమీదను కోర్టుల మీదను బొంబులువేసి యెరుగరు. ప్రధానములగు బాటల

నన్నిటిని మనవారు బొంబులతో నింపియుంటుంటే శత్రువులను చారుల నుపయోగింపవలసినవారైరి. వైమానికవిజయము రాత్రి నాలుగైదు అయిదుర్యాపములుగూడ బోవుచుండెడివి. ఎక్కుదుమందుగుండును పట్టుకొనిపోవుట కవిధిరమగు మరుమంద కలసికన్పడిది. కెప్టెన్ బ్రోగ్లెగారు ఒక్కోజాన అయి జ్యూరు విమానములను నేలగూల్చిరి. అతడు కన్వీంచకున్నాడని తెలియుచున్నది. శత్రువుల పూర్తిక రెమివేసి అతడింటికి మరలచుండ శత్రువిమాన మొకటివాని గూలనేసెను. వైమానికపటాలము కేకలు సయ్యపుటలమేగాక ప్రధాన పటాలముగ మారింట్లు చేసినందులకు రాజ్యముగారు వలసదేశము వైమానికులకు, అమెరికా వైమానికులను, మన వైమానిక శత్రువుల వాండ్రు విశేషముగ ప్రశంసించిరి.

లండను, ఏప్రిలు 6:— ప్యాసిసు అధికారి ప్రకటనము: దూరప్రదేశమువరకు బోవు జర్మను వైద్యులగులలో నొకటి బ్రద్లయ్యెననుమాట వాస్తవము. ఈ సుపాకి క్రిందటి నెల 25 వ తేదీని పగిలెను. 9 గురు మరణించిరి. దూరప్రదేశపు ఫిరంగి ముట్టి మరల నిర్మితిగనము జరుపబడెను. అయిన వైరికు తెచ్చు రికని దొప్పలు తగులలేదు.

ప్యాసిసు, ఏప్రిలు 6:— అమెరికావారి గంగమునుండి ఇట్లు తంతి వచ్చుచున్నది. — కుక్ వారమునాటి సాయంకాలము శత్రువులు అమెరికావారి కందకములమీద దాడుల సలుప ప్రయత్నించిరి. కాని మొదటిదాడి సులభముగ తిరుగుబడెను. రెండవదాడికి శత్రువులు మన కందెను సమీపించిరి మాకుండి అనంతరము అమెరికాను భయంకరముగ ఫింగులను కాల్చిరి. అమెరికా పరాత్రిక వైరికులు వెంటనే కందకములనుండి గుమిక శత్రువులను తరిమిరి. మొదటి జర్మను పంక్తినుండి శత్రు వైరికులు తిరుగుబడిరి. తరు కందకముల గాహుకొను నిమిత్తము వెనుకకుపోవలసినవారైరి. అమెరికా ఫిరంగిదశముల జర్మను ఫిరంగిదశములకు తగిన కిసిని ప్రత్యుత్తర మొసగి వాని నణచివేసిరి.

వారి విమర్శనము.

మ్యాగూన్సు, ఏప్రిలు 6:— యుద్ధకాలవారి వార విమర్శనము. — మిత్రమండలివారి సామర్థ్యపు యుద్ధ స్థితి చాల అనుకూలముగ మారుచున్నది. అనన్యందాపు మాడవ వారాంధ్రమున శత్రువులు తరు ముఖ్యులవ్యయలవై న పట్టుకొన జాలకుండుటయే గాక చాల వెనుకకు గూడ వడిరి. బ్రిటిషు వైరికుల సహాయముగ జుట్టుముట్టి బ్రిటిషుపరామరంగములదర్బ చీలిక నేర్పరుచుటయే జర్మనుముఖ్య సామర్థ్యతో దేశము. ఒక్కనుమా ముద్ధమున పట్టు చేయగలగుచుచు శత్రువులు తలంచుకొనిరి. వారివిజయము బ్రిటిషువారిపంక్తికి భేరించు ఆత్మశక్తివై సాధారణమే యుండెను. తదనంతరము బ్రిటిషు పరామవైరికు లాచీలికను గవ్వకొనుగా గా తాము త్వరితముగ వారి నాక్రొశింప నెంచిరి. మొదటిరోజుననే సాయం పంక్తినిపట్టుకొన వలయునని శత్రువులు తలంచినను సంగతికి ఖైదీలు ధ్రువ పరచుచున్నాడు. 48 గంటలలో శత్రువు ఆక్రమించుకొన దలచిన ప్రదేశము నతడు పది గోజులలో గాని ఆక్రమించుకొనలేకపోయెను. బ్రిటిషు వారు ప్రబలముగ వారిని నిరోధించుటయే శత్రు వైరికు లవర మితముగ మరణించుటయే సుభవించుటలన జర్మను లను కొనిసంతకంపై సభికముగ తమ మాటదశముల దీసికొని రాకల సినవారైరి. కొలదిలత్తుముల బట్టుకొనవలయు నను ఉద్దేశ్యముతో జర్మను లిప్పు డనేక క్రొత్తదశముల నుపయోగించుచున్నాడు. ఘోరగారి యాజమాన్యమున మిత్రమండలి వైరికు హంత్రిము నెచ్చుదిగ పనిచేయు చున్నది. అన్ని విధములగు నలలముల నించుకయు వ్యర్థముగ వ్యయపరచుటను ఏర్పాటులు గావించబడుచున్నవి. మిత్రమండలి వైరికులైర్జ్యము లింకనభికముగ నేయున్నది. జర్మను అనన్యందాక మిత్రము పూర్తికా లేదు. ఎంత నష్టమునైన భరించి యేమాత్రమైన విజయము సొందవలయునని శత్రువు నిర్ణయించుకొనెను. ఈస్థితి యింక కొంతకాలమువర కిట్లనే సందిగ్ధముగ నుండగలదు. అయినను

మిత్రమండలివారి వైరిక సామర్థ్యస్థితి యెక్కుడు అనుకూలముగననున్నది. శత్రువులు ఇటలిరంగమున ననన్యందాక మొనరింపనుదేరించు చున్నారని ఇంకను సమాచారములు వచ్చుచున్నవి. అప్పునవయేమి మొదలుగార్ధా సరస్సువరకునుగల ఉత్తరదిశసంధిటను విశాలరంగమున వారు యుద్ధముచేయ నున్నారని నూదించ బడుచున్నది.

లండను, ఏప్రిలు 7:— బ్రిటిషు ప్రకటనము. — సోము నకు దక్షిణమున నేటి యుద్ధమును మే మొక చిన్న యుద్ధ మొనరించి విజయ మొందుటలన ప్రయత్నము స్థానిక యుద్ధము జరిగెను. శత్రువులు చాలనష్టముల కోర్చుచు భయంకరముగ ప్రతిఘర్షణ మొనరించిరి. మేము 140 ఖైదీలను అనేక మర ఫిరంగులను బట్టుకొంటిమి. బుక్కాయి వద్ద నేటి యుద్ధమును ఫిరంగుల విశేషముగ గాల్చి మేము రంగుమారులు శత్రువులకు తరిమివేసితిమి. తక్కిన యుద్ధగంగ నుండెను. విజయ నెచ్చుదిగ గడచిపోయెను.

యుద్ధవిమర్శనము.

లండను, ఏప్రిలు 7:— బ్రిటిషు ప్రధానకార్యాలయము వద్దనున్న రైతుగారి విశేషరి అనన్యందాక విమర్శనమున నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. — జర్మనుల ఆత్మశక్తిచాల మందముగననున్నది. అదియు సమమిత నష్టముల భరించుట వలన గలుగుచున్నది. కొలది లాభములకంటె నష్టము నొక్క జర్మను ముఖ్య సానియే సమర్పించగలడు. జర్మను పరాత్రికముల కపరిమిత నష్టముగలుగుచున్నది. ఈ కొలదిని శత్రువు తెక్కుడు కాలము వైరికనష్టమును భరింపజాలరు. ఇట్లనే వారు వైరికుల గోల్పోవుచుండిన అమియన్నుచేరు సరికి వారిసే చాలచిన్నదిగ మూగలరు. తేనివారమునాడు జర్మనులు లాభ మవంతయు సొందలేదు. నమ్మదము మొదలు స్విజ్జనులందు సరిపాట్లువరకును గలరంగములకుటను జర్మను లెదిరించుచున్నాడు. ఈరంగము నిరంతరము సందచితుగుచున్నది. అందులన సాధ్యమైనంత త్వరతో సంతలాభము వచ్చిన సంతియు సొందవలయునని వారుచిత్వ. ప్రయత్నములను చేయుచున్నాడు. జర్మనుల తాము పట్టుకొంటియిచ్చెప్ప ఖైదీల సంఖ్యయు, సుపాకులసంఖ్యయు చాలయధికముగ పెంచి చెప్పుటకుటచే వానినేజ ఖండింప నవసరములేదు.

ఆంగ్ల విమర్శనములు

లండను, ఏప్రిలు 8:— సోముకు దక్షిణమున శత్రువులు నేరలను చేర్చిచి మావైమానికుల చెప్పిరి. వాంట్లే విమానదశము వద్ద ములో నె అటకేగి 500 బొంబులను 50,000 గ్రాములను వదలెను. 15 శత్రు విమానములు నేలగూలిని. 11 మిత్రములు దిరిగి ఎగిరిపోయినవి. వారిమామము 16 కనబడలేదు వద్దవధి కముగనడుటచే విమానకాలలకు గురైంపరిక అని మామెకను దిగియుండును. కెందావైమానములు పొగుగ పనిచేసిగిగి గత రాత్రి బ్రిటిషువారు ప్రకటించిరి

శత్రువులనష్టములు.

లండను, ఏప్రిలు 8:— హంగర్ల ఎన్. నె. టర్నిప్రాంతమున శత్రువులు తలపడగా మేము ఫిరంగులను కాల్చి నిలువరించితిమి. దుండెడిదరు ట్లత్తరమున చాలచోట్ల శత్రు సేనలపై మేముగుండ్లను వదలితిమి. మ్యాజునట్ల హదీప్రక్కను 844 వ గుట్టుకు ఈశాన్యమున జర్మనులు నిలబడినాడిరి. శత్రువులకు చాలనష్టము కలిగినది. మేము 20 ఖందీరి పట్టుకొంటిమి. 9 విమానములను నేలగూల్చితిమి. రిటన్నుల బొంబులను గోల్పో ప్రాంతమున భిక్షుములమీద వదలితిమి.

మ్యాజిలందు సేన

లండను, ఏప్రిలు 7:— శత్రువులను మ్యాజిలందు వారు ముమ్మారు తలపడి చాలనష్టమును కలుగజేసిరి. మాజిలందు వారు మొదట ఫిరంగులను గూర్చి పిస్త్యుల ప్రసేనలు సభికముగ వదలిరి. శత్రువులు నష్టముచగా పడిపోయిరి.

శత్రువులు పలువిధము లగు ఫిరంగుల సభికముగ తెచ్చుచున్నాడు. మేము వారికి తిసిపోవుట లేదు. 6-వ తేదీ రాత్రి నిల్లన్న బ్రూకో చేరు తూర్పున ఫిరంగియుద్ధ మారంభమైనది. మేము ఫిరంగులను గాల్పుగా వారి ఆసన ముదగి పోయినది. వారి విమానములు చొరచుకొని రాజాలరన్నవి. శత్రువులు మరీఫరంగుల సభికముగ నుపయోగించు చున్నాడు. మేము వారి సభికముగ పట్టుకొనుచున్నాము.

పరమవారి నిరోధము.

లండను ఏప్రిల్ 7:—గురువారమునా డారంభమైన రెండవసమరమున మేము శత్రువుల నిరోధించి తిరిమితిమి. వారికి నాలుగవవర్ణము కలిగినది. మార్చి నెలలోను, సమరము తీవ్రమై నది. ఓయికి సోములయొద్ద జర్మనులను నిరోధించితిమి. మాంటి డీడరు మొరేయులకును వ్యవహారముగా నే నిలుకరించితిమి. మార్చి 25 వ తేదీని మొదటిసహాయ సేన వచ్చెను. ప్రధాన సేననాల నాల గ్యముగావచ్చెను. శత్రువులు సన్నాహము చేయుచుండిరి. 27 వ తేదీన జర్మనీ కడగముమాత్రమే క్రమియించెను. 28 వ తేదీని పత్తి మర్తల నెలకొల్పబడినది. నాలుగు దినములలో 10 రెట్టికముగు సేనను 1 జనరలు 3 దివిజనులతో నిలువరించెను. క్రొత్తజర్మన సేనల నిత్యమున వచ్చుచుండెను. సహాయమున కవకాశము లేకుండెను. ఒక శత్రు సేన ఒక కాగ్యమును సాధించగా నె దానిని వెనుకకువదలి నాగు మరయొక క్రొత్త సేనను పంపుచుండిరి. వెనుకకువచ్చియున్న సేన కొన్ని దినములు విశ్రాంతి మొదిన పిమ్మట లోటును పూరించి మరల పంపెదరు. ఒక వాగముగా నొక సేన రెండు సార్లు తలపడెను.

తీవ్రమగు పోరు.

28-న మార్చిని మే మాక్రమించిన స్థానమును నిలిపి కొంటిమి. శత్రువులు మొరేలును మరకొన్ని గ్రామములను పట్టు కొనిరి. గ్రీవేస్సును చట్టాలు మాన్యధీనమునకున్నవి. వారి కొరకు తీవ్రమగు పోరు జరుగుచున్నది. 500 మంది పరాసు యోధులు దానిని కాపాడిరి. శత్రువులు తెగలు తెగలుగ రాగా పరాసువారు తిరిమిరి. కడపట పరాసువారు తలపడి శత్రువులను పారదొలిరి. శత్రువులు ఏప్రిల్ 4-న తేదీని మరల తలపడిరి. 15 దివిజనులను పంపిరి. వారిని తిరిమితిమి గాని కొద్దిసేపులను వారికి మైదె.

అంత్యసమరమునాచనలు

లండను-ఏప్రిల్ 6:—జర్మనుల మొదటి విజృంభణమునకును రెండవదానిని మార్పుకలను, మిత్రపక్షం దిద్దనశక్తియు విది తముగాని సమరము తీవ్రమగుట సత్యము జర్మనులు ఫలితమును నిర్ధారణ చేయజూచుచున్నారు. వారివును అమీన్సుకు 8 మైళ్లలో నున్నారు. దానిని పట్టుకొనవలెనను గట్టి సంకల్ప ముతోనున్నారు. నిన్ను వారి కధికముగ నవ్వము మరల కలిగి నది. అన్ని సేనలను వారచటనే వినియోగింపవలసియున్నది గా న మేరువోట్ల తలపడవకాశము లేదు. మిత్రపక్షం దిద్దనశక్తి నిలువ సేనలధికముగ గలవు. వారి సేనలకు సాధికముగ నుపయోగింపవలె నను నడయో ముఖ్యవిషయము. జర్మను సేన వెనుకటి సోముచం గమున నిరాధారముగ నున్నది వద్ద ముతలన వారికి సాచుగ్రు లును సహాయమును చేయుట లేదని విశేషములు వాగిరి.

బ్రిటిషువారి ప్రకటనము.

లండను ఏప్రిల్ 8:—రాత్రి సోముకు దిగువను విరి సోస్కేనికు తూర్పునమేము మాప జేసి కొంతముందును జరిగితిమి. సోముకు త్తరమున న్యూవీల్లిలిటానీ యొద్ద రాత్రి శత్రువులు ఖరంగుల సాధికముగా కాల్చిరి. లెప్పు లాచెస్సీల కు నడుచు ఆర్మీంటికుకు తూర్పునకు శత్రువులు విషవా యువు సాధికముగా వదలిరి.

శత్రువులు మరల హెచ్చుగ తలపడు నూచన.

లండను ఏప్రిల్ 7:—ఆంగ్లరంగమునం దంతటను బ్రిటి షువారు జరిగినవి. శత్రువులు మరల పెద్ద యెత్తున తలపడుచు నటకు నూచనలు కలవు. సోము కు త్తరమున జరిగిన పోరులో వారు మంచిఫలము నాక్రమింపజూచిరి. మెసిలు వో కోయిల కు మధ్యభాగము ఖరంగుల కనుకూలముగాను. కాన నడచు పదాతులే హెచ్చుగా తలపడగలెను ఇదివర కచట మేము పూర్తిగా నిరోధించితిమి. అమీన్సుకొరకు పోరుటకు వారి కంతకంటె మంచితావు వేరొకటి లేదు.

బ్రిటిషువారు తలపడుట.

5 వ తేదీని 4 దివిజనులు తలపడెను. జర్మనులు అబ్బోని పీలగ్గియిడ విషవాయు గోశములను వదలిరి. లగోశముల వానకొన్ని దినములవరకును పోరుగాన వారు వెంటనే కానివాక్రమింప మీలెరు. నాగు త్తరమున మొందుకు రాబో యొ కేళులైరి. నిన్ను అనతి అడవియొద్ద పోరుతెన్నగా జరిగి నది. మాప జేయకటి స్థానమునకుల స్థిరపడినది. 120 మందిని 12 మరఖరంగులను పట్టుకొంటిమి. గత 15 దినములలో జర్మను వైదికు కధికముగ నుడసిరి. అనుచును గూడ హెచ్చుగా నుడసిరి.

జర్మనుల అవస్థాందనము.

లండను-ఏప్రిల్ 8:—నిన్ను 344 వ గుట్టయొద్ద జర్మనులు తలపడట అవస్థాందనముచక మన మీలులేదు. చానీబానీను విషయమున వింతకనబడెను. జర్మను సేన లింక ను హెచ్చుగా అమీన్సు కంకకు పోవుచున్నది. వారింకను దానిని పట్టుకొనగోరుచున్నారని వారి సేనలో నవ్వ మధిక ముగ కలుగుటచే తాత్కాలికముగ పురోగమము నిలుపబడి నది.

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను ఏప్రిల్ 8:—ఓయికికి ఎడమ ప్రక్కను రాత్రి ఖరంగులు తీవ్రముగా కాల్చబడెను.

బోర్లో అప్రేలు.

పారిసు ఏప్రిల్ 8:—పారిసు స్కేగు గారు కడపటి అప్రేలును త్యజింకరించిరి.

ఇంగ్లండు

బొల్బరుగారి యువన్యాసము.

లండను, ఏప్రిల్ 6:—అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు యుద్ధమున ప్రవేశించి నేటి కొకయేడు పూర్తియగు టచే లండను మేయరు గా రాక విందును జేసిరి. చక్రవర్తి గారును, లాయకుజార్జి గారును కంట్రీవార్త సంపిరి. ప్రధానిగా రిట్లు వ్రాసి:—“ఇంక కొలదివారములలో నమెరికా దేశము ప్రవ్యయ వైసాధిక్యతకు తగిన పరాధము చేయగలదు.”

బొల్బరుగారు తమ యువన్యాసమున నిట్లు చెప్పిరి: జర్మను వైదికాధికతుల ఆదర్శములను ప్రాపంచకపు మహా ప్రజా ప్రభుత్వ ఆదర్శములను ఏ కీ ధ ని యుట కు మీలు లేదు. ఏదియో యొకటి యుండి రెండవది అటుగ కలయును. ప్రెసిడెంటు విల్సను గారు చెప్పిన మాత్రము లను శత్రువు లంకికరించుచు, అపుడే రుమేనియా బల్గేరియా హంగరీలను విధజించుచు రుమేనియా జాతిని విధ్వంస మొన రింపవలయునని యుద్దేశించుటకు వారెంచు విశదపరచిరి. రుస్సా నండి కొంతరాష్ట్రమును తీసివేయుటకు తెలుపుచు ఇట్టి అన్యాయపు ఏర్పాటులు నిలచియుండ నప్రాపంచిక శాంతికి చాల అడ్డకము వాటిల్లునని అతడు ప్రకటించెను. రుస్సాను స్వాతంత్ర్యము నొందుటయేగాక వారంద టును గలసి పోయిగా నుండు దినము వచ్చునా యని తాను చూచుచున్నాడు. వాల్భిస్మి నొందుటకెట్టి ప్రయత్నముల గావించు కొనినను జనము తగిన సహాయము నొనరించుకొను చుండును. యుద్ధపటమును గూర్చి వారిట్లు చెప్పిరి: జర్మనులు యుద్ధమునకు బాగుగ సంసిద్ధులుకాని వారల నోడించి పెక్కు లాభముల వడయలేదు. న్యాయస్వాతంత్ర్యముల కొరకు పోరు బలము లెప్పుడైనను వాటికివ్యతిరేకముగ పోరు వాటికంటె బలవత్తరములని తాను విశ్వసించుచున్నాడు. ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు మిత్రపక్షం దిద్దనశక్తి ఆదర్శములను ఖనిభవింపజేసిరి. అవి ప్రపంచమంతటను వ్యాపించి అన్ని దేశలనుండియు ప్రతిస్పృకులకడసెను. యుద్ధము తోడుకనే నభి వృద్ధి నొందగలగు వైదిక సంపదను గలిగి యుండుటయే గాక మిత్రపక్షం దిద్దనశక్తి కర్తవ్యము మహా అనుచును గూడగలను. మహా స్వాతంత్ర్యవాదులన్నియు వైదిక కర్తవ్యమును అన్యోన్య సహాయము నొందవలెనని వారు కోరిరి.

ప్రధాని గారు హిందూ దేశము

సిల్వా, ఏప్రిల్ 8:—ఏప్రిల్ 2-న తేదీని ప్రధాని గారు రాజప్రతినిధిగారి కిట్లు తలవించిరి:—ఒక్క యూరపు ఖండ ముననే గాక అసియా యంతటనుగూడ తమ నిరంతర పరిపాలనమును జర్మను పాలకులు స్థాపించ ప్రయత్నించు ప్రయత్న ములన్నియు ప్రహ్లాటము లగుచుండు ఇచ్చువోసమయమున హిందూదేశ దొరతనమునాకును, ప్రజలకు తమ ప్రయత్నముల నినుమడించెదరని నేను తలచుచున్నాను. బ్రిటిషు వైదికుల ధన్యమునను, మిత్రపక్షం దిద్దనశక్తి ధన్యమునను జర్మనులు పశ్చిమ తటమున నొనరించు ప్రయత్నములు వారింప బడినవి. అయినను ఈ పాధ తూర్పుతటము క్రమక్రమమున ప్రపంచ మంతటను వ్యాపించునట్లు జేయవలయు ననిన స్వాతంత్ర్య, న్యాయవాదానుభూతిలో ప్రతివాడుకు తన చేతనైన సహాయము మొనరింపవలయును. శత్రువు లాసియా ఖండమున కొన్ని అచ్చట నకాంతిని తమ యధికారమును నెలకొల్పు

ప్రయత్నింపలేకుండ వారిని నిరోధించుటకు ఇదివరకు చేసిన దానికంటెను ఎక్కుడు పరిమితిని విశేష ప్రయత్నము లు నొనరించి హిందూదేశ మంతవరకు పొందిన కీర్తిశ్రేణులు కింక నెక్కుడు కీర్తిశ్రేణులు గలిపిగొనునని నానిశ్చయము.

రాజప్రతినిధిగారి ప్రత్యుత్తరము.

ఏప్రిల్ 5 వ తేదీని రాజప్రతినిధి గారిట్లు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి:—ప్రాపంచిక స్వాతంత్ర్యము బ్రిటిషు ప్రజలొనరించిన మహాస్వాతంత్ర్యము ప్రయత్నముల వాదియు అత్యగము లవలన స్పష్టపరుపబడుచున్న వారి ధన్యసంకల్పమును వాదియు హిందూదేశము విశేషముగ గలంగియుండిన ఈ మహాసమయమున మీసం దేశముచేరినది. హిందూదేశమంతటను నాచుచున్న ను చాలావ్యాసమును గలిగియున్నది. మరియు నిమ్మహాముద్ధము న జేదిపందెముగ జేయబడియున్న మహా సారాంశముల నది యెత్తిగియున్నది. ఈవిషయమునను మీరు హిందూ దేశసహాయము నజేసిందితి. మీకోరిక కర్తవ్యముగా నేరదు. యూరపు నంతటి నాక్రొంది ఇంక తూర్పునకుగూడ నెగ బ్రాకనున్న ఈ మహాప్రమాదము భారత రాజపుత్రులను, నాయకులను మేలుకొనిపు నని నేను విశ్వసించుచున్నాను. శత్రువులు నిర్మాక్షిణ్యత నొనరించు మహాప్రాప్రయత్నముల బాల్పడి తమ మాతృదేశము చెడిపోకుండ దాని గాపాడునిమిత్తమును, బ్రిటిషు సామ్రాజ్య మేన్యాగుగౌరవాదర్శముల గాపాడ నిలచెనో యాయాదర్శమును విజయసాధనమున పూర్తిగ లభించునిమిత్తమును వారు చేసేంతటి మహాప్రయత్నముతో నొర్రగలిగినంత స్వాతంత్ర్యముతో సహాయ మొనరించెద రని నేను తలంచుచున్నాను.

బాల్బిచక్రవర్తిగారికి సం దేశము.

లండను, ఏప్రిల్ 7:—వార్తాసంఘ ప్రకటనము.—రాజుగారంపిన సరళసం దేశమునకు విల్సనుగారంపిన ప్రత్యుత్తరము కృతజ్ఞతాపూరితముగ నున్నది. పరిపూర్ణ స్వేచ్ఛా స్వరూపాలసార్థము గావించుటకు కట్టకడపటి యుద్ధమున నిట్టి అచల స్నేహితులతో గలసి పోరుగానిం ప నోచుకొని నందులకు అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రజలెంతయు సంత సము నొందుచున్నాడు. “సంయుక్త రాష్ట్రముల యాదర్శుల సామర్థ్యములను ఈ యుద్ధమున వినియోగించి మాదేశనై సరళ సహాయమును మేము చేయుచునే యుండుము.”

బ్రిటిషు పత్రికాభిప్రాయము.

లండను, ఏప్రిల్ 6:—అమెరికా దేశము యుద్ధమున ప్రవేశించి వత్సరమైనందున నాదినము జగవిన యత్నక వృత్తాంతమును గూర్చి లండను పత్రికలు దీర్ఘములగు వ్యాసముల ప్రకటించినవి. అత్యపరిమితాంతములగు అమెరికా మూలసంపద మిత్రపక్షం దిద్దనశక్తి నుండ వారాంతయు పరాజయభయము మొందవని వారు ప్రకటించుచున్నాడు.

ఆఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికా సేన

కేప్టౌను ఏప్రిల్ 8:—దక్షిణాఫ్రికా సేన అధికముగా తోడ్పడవలెనని లాయకుజార్జి గారు కోరిరి. కరణాగత రక్షణమును అత్యగౌరవమును మానవధియును అంతరింప నపు డును సామ్రాజ్యభాగదేయము సర్వసామాన్య మైనపుడును దక్షిణాఫ్రికా వారందరును తోడ్పడుట ముఖ్యకర్తవ్య మని జనరలు బోథా గారు ప్రకటించిరి. అర్థులగు వారందరును వెంటనే సేలో చేరవలెను. దక్షిణాఫ్రికా సేనలో నర్థులగు వారినందరిని పంపుటకు దొరతనమువారు నిశ్చయించిరి గాన యజమానులు తమ పనివాండ్రో నర్థులగు వారి నందరిని పంపించుటకు పూనుకొనవలెనని కల్లులు మెట్టుగాను నుడిచిరి.

హోలండు

హేగు, ఏప్రిల్ 6:—జర్మనులు హోలండునకు నేల బొడ్డు నంపుట నాపిజేసిరి. ఈ సంబంధమున దచ్చివారికి బదు లిను నంగీకరించిన యాత్మరవులు రద్దుచేయబడినవి.

ఆమస్టర్డు, ఏప్రిల్ 8:—హోలండులో కొట్టెన తగ్గిం చుటకులన నేతమంది కార్మికులు నగరములో ననేక ప్రదేశము లందు కొట్టెలకాల్చువారి ఇండ్లయిదబడితలలలు విరుగగొట్టి దోచుకొనిపోరి. అత్యంతరక్షకములు మూకల తలమి వేరి.

ఆమెరికా

ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారియువన్యాసము

బాల్టిమోరు-ఏప్రిల్ 8:—వర్తమాన సభయందు ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారి యిట్లు వచింపఁ జూచినది: మానవన్యాసమునకు మనము జర్మనీలవలె కట్టినామి యొకవత్సరమైతి. దేశీయులు అన్యాయముతో నున్నారు. వారిని పురికొల్పవలయులేదు. యుద్ధమునకు మనదేశమున నుత్తములను పీఠములను సామ్రాజ్యమును మనము సమర్పింపవలసి యుండునని మన మెరుగుదుము. ధనమనరమని ఎల్లవారు నెఱంగుదురు. కత్తిరంచన తేకుండనేసంకెదరు. హెచ్చుకట్టి నడుగువారు లంచము నాపించువరకు గర్హింపబడుదురు. కాన నేను ధనావశ్యకతను గూర్చి ముచ్చటించుచు లేదు. యుద్ధకాలము మనసంబంధము. విజయావశ్యకత యిప్పుడు మిగుల గుర్తువైతి. న్యాయరక్షణావశ్యకత గుర్తువైతి. మనకీపుడు విజయము కలుగనిచో మన ఆశయమే విఫలమగును. నే నెన్నడును జర్మనులకు దుర్భాగము నాగోపించలేదు.

జర్మనుల సంకల్పము.

బెర్లినులు మనలను భావించుచున్నారే మనముతలలను భావించవలెను. జర్మనుల భావములను జర్మనుల నోటనే నేను విని భారాజ్యముగ పనిచేయుచుంటిని. మన ఆశయములను గుర్తుముగ తెలిపితిని. వారి ఆశయములనుగూడ గుర్తుముగా విని గోరితిని. మనము ఆన్యాయమును గాని దౌర్జన్యమునుగాని ప్రోత్సహించలేదు. కాలము వచ్చినపుడు వారికి మనము న్యాయమునే కలిగించెదము. అప్పుడు పక్షపాతమున కవకాశముండదు. ఆట్లు న్యాయమును చేపట్టు మన గౌరవమునకు భంగము కలుగును. మనమిచ్చు సంగీకరింపని దానిని ఇతరులవలన పుచ్చుకొనినందు. జర్మనులు న్యాయమును కోరెదరా విశ్వరాష్ట్రమును కోరెదరా యజమాన్యమును కోరెదరా యని నేనడిగితిని. వారు రాష్ట్రమును విశ్వయజమాన్యమును కోరెదరా మని గుర్తుముగా నుడివిరి. జర్మను రాజనీతిజ్ఞు లిట్లు నడువలేదు. జర్మను దేశము నందధికారమును వహించినవైన కోర్కెగల నుడివిరి. జర్మను ప్రజలు సంధిని కోరుచున్నారు. న్యాయమైన సంధి మరలకు వారంగీకరించెదరు గాని వారిమాట సాగును. బ్రెస్టులిట్ విన్సు సంధి ఇందులకు నిరర్థకము. పర్యవసామును మన మిప్పుడు చూచుచున్నాము. ప్రజలమాటను వైసికోవ్యంగులు వినునబుచ్చి దౌర్జన్యమునకు గడగిరి. రష్యా, ఫిన్లండు ఉక్రేనియను, రుమేనియాలో జరిగిన చర్యలు సంశయమును తొలగించినవి. పీనికల సర్వమును పిరితమైనది. రష్యాలో వారనా యాసముగా లాభములను బడచుకొనిరి. ప్రత్యక్షాలు లెట్టి లాభముల నాపింపరు. ఆ గొప్పదేశమువారు స్వావరాధ్యము వలన కొంతకాలము జర్మనులదయకు పాత్రులు కావలసిన గతి కలిగినది. వారి మాటల తి తేట పడినది. వారెచటను న్యాయమును ప్రతిష్ఠింపలేదు. వారి అధికారమును నెలకొల్పి దోచుకొనసాగిరి. పశ్చిమరంగమున మిక్కిమందలిమహాసేన వారిని నిరోధింపవచ్చునో నవటను గూడ వారిటులచేయక మానగ. వారు తమ అధికారముపై సైనికకీర్తిపై దౌర్జన్యముపై సామాన్యము నేర్పించు జూచుచున్నారు. సామ్రాజ్యము ప్రపంచమున కంతకును హానికరము కాగలదు. ఆ సామ్రాజ్యము ఇండియాను పారసీకమును ఏనా జపానులను గూడ లోగోనును. ఆ సామ్రాజ్యముక్రింద న్యాయము స్వాతంత్ర్యము ప్రజల యంగీకారము మున్నగువానికి తావుండదు. బాహుబలమునకే విశ్వాధికారమని వారి భావము. వారి వ్యాపారము ప్రపంచమునందుతటను వ్యాపించవలెను. ఎరుటివారి అంగీకారమును వారు పాటించరు. ప్రపంచవాసులందరును వారికి దాసులు గావలెను. వారి భావము సాగునంద స్వాతంత్ర్య న్యాయభంగ్య రక్షణ తత్పరులగు ఆమెరికావారును వారి మిత్రులును సర్వకర్తలను వినియోగించి పోరవలెను. అట్లు జరుగనిచో దుర్భలముల న్యాయముండదు. ఆమెరికావారికి బ్రతుకుములులగు న్యాయస్వాతంత్ర్యకారణ్యవాక్కిణ్యములు కాశ్యతముగా సంకరించును. అది జరుగగూడదు. వారు కోరునది దివికంటె విలక్షణమా? ఇప్పుడు గూడ నేను వారి విషయమున పారద్రవ్యమును చూపగోరుట లేదు. వారు నిర్దాక్షిణ్యముగ చేసిన క్రియలను బట్టియే నేను నిర్ధారణచేయుచున్నాను. అట్టిదో మనమేమిచేయవలెను? నే నప్పటికి సర్వసమర్థమును సంకటించు సంధిని వర్ధించుటకు సంసిద్ధుడను. నే నట్లు నూచింపగా జర్మను నేనా నులు రష్యానుండి నాకు గుర్తుచు గుర్తుత్తరము నొసగిరి. నేను వారి పత్రికమున కంగీకరించితిని. మీరందరు సంగీరిం

చితిరని నేనెరుగుదును. మీరందరు సంగీకరించితిరని ప్రపంచ వాసులందరు నెఱుంగవలెను.

ప్రపంచమున స్వాతంత్ర్యమును న్యాయమును భర్తమును నెలకొల్పటకు మనము మన కర్తవ్యతీతములగుములగు వానినన్నిటిని గోలుపావలెను. మనమందరము నిపుడు చేయు పని కిదియే అర్థము జర్మనులు భుజము జరిచి బాహుకీర్తినిసాపించెదమనిరి. కాన స్వాతంత్ర్యపరత్వముతో గూడిన రాష్ట్రములనన్నిటిని నేలగలుపుటకు మనము సర్వకర్తలను వినియోగింపవలెనని ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారు నుడివిరి.

బాల్టిమోరు, ఏప్రిల్ 7:—విల్సన్ గారి యువన్యాసము 10 వేలమంది జనులు విని అత్యుత్సాహంతో మును దెలిపిరి. జర్మనుల పన్నిదమున కొప్పకొనుచు విల్సన్ గారిట్లనిరి. సైనికబలమును సైనికబలముచేతనే ఖండింపవలయును. మధ్యాహ్న మాసమీపమునందలి కిక్కుర్రుకేళమునుండి 12000 సైనికులు తమ కడకంపబడిరి. వీరు ప్రాన్సుకుండు యుద్ధమొనరించుటకు తయారుచేయబడుచున్న పది లక్షల సైనికప్రతినిధులు. అవకాశము కలిగినంతనే వచ్చుటకు వారి 10 లక్షల సైనికులు సిద్ధము చేయబడుచున్నారు. ఈ రెండవ పది లక్షలలో 150 వేల మందిని సమకూర్చవలసినదని అప్పుడే ఉత్తరవులంపబడెను. సభితులీమాటలు నిజమని యెఱిగి అభ్యుత్సాహము లంది క్కుడు విశ్వాసమునుంచిరి. ఉపన్యాసాంతరము సభ్యులు క్రొత్తయుద్ధ ఋణమునకు కోట్లకొలది యాభ్యులు నిలువగల దాలరుల నొసగిరి.

మూడవ స్వేచ్ఛాఋణము.

న్యూయార్కు, ఏప్రిల్ 7:—ఆమెరికావారి మూడవ స్వేచ్ఛాఋణము మొత్తము 3 లక్షలు. మూడవ యుద్ధఋణపు మొదటికోట్ల మొత్తము 80 రెండుమాత్రమే మొత్తమును మించి పోయెను. న్యూయార్కు నగరమునన్నే 10 కోట్లకు పైగా చందాలుగనూలయ్యెను. బొంబేయు బ్రెస్టు కంపెనీవారు 2 కోట్ల 50 లక్షల బోలరుల మొసగిరి. నేషనలు బ్యాంకు బ్యాంకు 2 కోట్లను, కారను ఎక్స్చేంజ్ బ్యాంకు కోటి 80 లక్షలును చందాల నిచ్చెను.

రష్యా

రష్యానాకల దౌర్జన్యము.

బ్లాకునీ దేశములోని బొర్జువో నాకలు పట్టణములపై గుండ్లను వదిలి దోచుకొని సామ్రాజ్య విక్రయించుచున్నది.

రష్యావారికి బదులు.

లండను, ఏప్రిల్ 6:—ఉత్తరప్రదేశ్ యొక్క యువదారుల ఆదాయమును తణఖాయచ్చు పద్ధతిని 1000 మిలియనుల యాబుజ్జు బదులిచ్చెదమని జర్మను వర్తకులు నుడివిరి.

జపాను సేనాని ప్రకటనము.

మాస్కో, ఏప్రిల్ 7:—జపాను సేనాని అడ్మిరలు కాటో గారు వ్లాడివోస్టోక్లోదిగి జపాను సేన కాంతిని నెలకొల్పవచ్చెనని ప్రకటించెను.

జర్మను సేనాని.

ఆమెన్ ప్రదం, ఏప్రిల్ 7:—ఉక్రెయినులో జర్మను సేనప్రధాన బాయికర్త్యమును కఠించుటకు మార్షలువారు ఎకన్ను గారు కేతుకు కెల్గిరి.

అంగ్ల రాయబారి.

పెట్రోగ్రాడు, ఏప్రిల్ 7:—హెల్సింగ్ ఫర్స్లోని బ్రిటిషు రాయబారి పెట్రోగ్రాడుకు కెల్గెను.

రష్యా నాకాదళము.

పెట్రోగ్రాడు, ఏప్రిల్ 6:—జర్మను సేన ఎకనను నాక్రమించెను. అచటి రష్యానాకలు 3 మందినేనుబడెను. ఫిన్లండులోని రష్యానాకలు గూడ నపాయస్థితిలో నున్నవి. జర్మను సేన హంగోరు రాగానే వారిరాక సంధికి విరుద్ధమని తెలుపుటకు రష్యా నాకాదళాధికారి ప్రతినిధుల సంపెను. రష్యానాకలు జర్మనులవశము గాకుండుటకు రష్యా సేనానులే తమ నాకలను ప్రేర్పిసేసిరి. వార్షి నెట్టు నాక హెల్సింగ్ ఫర్స్ నుండి గతదినమున 3 వెలకు బోయి జర్మనులకు లొంగి పోయెను. జర్మనులు హంగోరు వచ్చుటకును హెల్సింగ్ ఫర్స్ లోని రష్యానాకలకు చిక్కు గలిగినది. అది క్రాస్నోదా

టుకు పోవుటకు మందుగడ్డను చీల్చు నాకలు లేవు. వార్షి నెట్టు మందును చీల్చుటకుననే జర్మను నాకలు హంగోరు రాగలిగెను. అచట చాల రష్యాయుద్ధనాక లున్నవి.

పెట్రోగ్రాడు, ఏప్రిల్ 6:—సంధిగముల నన్నిటి బాపును రష్యా చీనా ఒడంబడిక పూర్తియయ్యెను. కురుస్కొ రాష్ట్రము కేవలము రష్యకుల దై నను జర్మను యుక్రేనియను దేశములందు ప్రవేశించినవి. అట్టి చర్య యేమియు బాగులేదని రష్యా దొరతనమువారు తమ యసమృత్తిని దృఢముగ దెలిపిరి.

మాస్కో, ఏప్రిల్ 7:—జపానుయులు వ్లాడివోస్టోక్ వద్ద విడియుటను గూర్చి అధికారు లిట్లు తెలుపుచున్నారు.—ప్రజాప్రతినిధిసంఘమువారు రాజకీయ ప్రయత్నముల గావించు పూనుకొనుచున్నారు. రష్యా రాష్ట్రములోనికి క్రతువులు రాకుండనాపవలసినదని వారు ప్రతిజ్ఞాయించుచు సోవియట్టులకు త్రువ వొసగిరి.

పెట్రోగ్రాడు, ఏప్రిల్ 7:—ప్రజాప్రతినిధి సంఘము వారు, జపాను ప్రజా ప్రతినిధి ప్రభుత్వము నణచివేయ ప్రయత్నించు చున్నదనియు, జపాను దేశము ప్రజా ప్రభుత్వమునకు ప్రబల విరోధియనియు, ఈ యక్రమ చర్యకు జపాను వారు తగిన సమాధానము నీయవలయు ననియు, ప్రకటించుచు వారి ప్రత్యుత్తరములు సంఘము వారి విదేశ విధానమును నిశ్చయింపగలవని మిత్రమండలి వారిని హెచ్చరించు చున్నారు.

జాఫీగారు బెర్లినునందును కామినిపుగారు వియన్నా యందును రాయబారులుగ నియమింపబడిరి.

పెట్రోగ్రాడు, ఏప్రిల్ 7:—విదేశ వ్యవహార ప్రతినిధి ట్టిచేరుగారు, బ్రెస్టు లిట్ విన్సు సంధి 6 వనూక్రము ప్రకారము ఫిన్లండునకు చెందు సముద్రము లందుండు రష్యకు నాకలకును, నావికా సామగ్రికిని ఎట్టిహానియు చేయకుండ సంగీకరించియు నిప్పుకు అచట విశేషముగ దోచుకొనుచు సంధిసూక్రమును జర్మను లలికమింపుచుండుట బాగులేదని తమ యసమృత్తిని దెలుపుచు బెర్లినున కొకతంత్రీవార్త నంపిరి.

పెట్రోగ్రాడు, ఏప్రిల్ 7:—జర్మను విమానములు హెల్సింగ్ ఫర్స్లోని బొర్జువో నాకలను దున్నవి. రష్యకు యుద్ధపు టోడలు హెల్సింగ్ ఫర్స్ నుండి క్రాస్నోదోనుకు బయలుదేరినవి.

జర్మనులు హంగోవద్ద విడియుటను ఫిన్లండువారేయూ లోరింప వలయుననియు, ప్రతినిధిసంఘము వారిందు ప్రతీకము గలిగించుకొన జాలరనియు ప్రకటించబడెను.

లండను, ఏప్రిల్ 7:—ఏప్రిల్ 6 వ తేదీని కురుస్కొలిట్లు ప్రకటించిరి.—భయంకరముగ యుద్ధ మొనరించిన పిమ్మట వాను సరస్సునకు త్రేరమునందుండు ఎత్తిస్సాచీ ప్రాంతమును మేమాక్రమించు కొంటిమి. కాక్సునులో సావికామికునకు పశ్చిమ మందనేక బలవత్తర ప్రదేశముల ముట్టించి ఆర్థహాను నాక్రమించుకొంటిమి. మేము 34 మోటారు ఫిరంగులను విశేషముగ మందుగుండు సామగ్రినిబట్టుకొంటిమి. చాటోము దిశకు నల్లసముద్ర తీరమునందలి పురాతన రంగమును మేము చాటితిమి.

వ్లాడివోస్టోక్ లో బ్రిటిషుదళములు విడియుట

మాస్కో, లండను 7:—అధికారు లిట్లు చెప్పుచున్నారు.—జపానుయులు వెతుక బ్రిటిషు దళములు వ్లాడివోస్టోక్ లో విడిసినవి.

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియా సేన.

మెల్బోర్న్, ఏప్రిల్ 8:—బ్రిటను దొరతనమువారు క్రొత్తసేనలను పంపవలెనని కోరుటచే దాని నాలోచించుటకు ఈనెల 12-వ తేదీని గవర్నరు జనరలుగారు సభను జరిపెదను.

జర్మనీ

బ్యారిచ్చి, ఏప్రిల్ 7:—జర్మను సైనిక వ్యవస్థలను గూర్చి అశ్వర్యపు వదంతుల చాటువారలకు కఠినకీడు విధింపబడునని జర్మనుపత్రికలు ప్రకటించుచున్నవి.

“మేయింజీపు వాల్సు తెలుటంగు” పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—యుద్ధ మొనరించు చున్న సైనికులకు క్షుత్తర ప్రత్యుత్తరముల సంపుట కొంతకాలమువరకా పిచేయబడినది.

టర్కీ

తురుష్క సానపుప్రతి

పెట్రోగ్రాడు, ఏప్రిల్ 4:—తురుష్క సానపుప్రతిని 48 సంవత్సరముల వరకును తమఖంతు గుర్తింప వ్రాసుకలసినదని జర్మను వ్యాపారులు దొరతనమువారికి వరఖాస్తు నడిపిరి. కోపము హేగనుండి తెలియవచ్చెను.



వృత్తాంతములు

బర్మాదేశపు సైన్యము:— బీర చెయ్యి పూర్తిగా బాగునైనది తెలియచున్నది.

మెయిలు స్త్రీయరులు:— ఇంగ్లాండు నుండి శనివారమునా దొక మెయిలు స్త్రీయరును బీర చెయ్యి పూర్తిగా బాగునైనది తెలియచున్నది.

అలహాబాదు జిల్లా:— సమీక్షిస్తు పూర్తియైనది. కట్టుబాటులు పరివారించిరి. అధికారులు బీర చెయ్యి పూర్తిగా బాగునైనది తెలియచున్నది.

పోస్టాఫీసు కార్యము:— ప్రస్తుత ప్రభుత్వమున విక్రయించబడిన పోస్టాఫీసు సామగ్రి రెండవ ఇండియా యుద్ధమున గా బ్రీటిషు దొరతనము వారికి సమర్పించబడునని ఇండియా దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

కర్ణాటక కార్యము:— కోయంబుత్తూరు కార్యముల ప్రిన్సిపాలు ఆర్. వసుగారు సింహులవారికి. ఈ కుగారు కార్యములను నియమించబడిరి. మద్రాసు గారు కోయంబుత్తూరు కార్యముల ప్రిన్సిపాలుగా నియమించబడిరి.

వెద్దపులులు:— ప్లాగు జిల్లాలో నొక వెద్దపులి యొక అడవిలో నొక గుంపును తొలగించి 4 గురిని చంపెను. తక్కిన వారు చెట్లపైకి వెళ్ళిపోయిరి. పిచ్చుట గ్రామమును దానిని చంపిరి. మరియొక పులి మోత్యును సయ్యముదాడు దారిలో చంపియున్నది.

రాచలెట్టుకేసు:— ఈ కేసులో మేనేజింగు డైరెక్టరు డైగారు ధనము నపహరించెనని ఫిర్యావీలవాడను. ఈ నెల 8వ తేదీన అలహాబాదులో మరల విచారణ జరిగినది. అతివ్రాధునిండి వచ్చిన లాంక స్ట్రారు గారు ముద్దాయి కనుకలముగా సాక్ష్యము నిచ్చిరి.

కిరసనాయిలు దొంగతనము:— స్టాండర్డు ఆయిలకంపెనీ వారు మామూలు మ్యానిసిపాలిటీవారికి నూతనదబ్బాల కిరసనాయిలు పంపిరి. రైలుజేడ్ దొంగలు 15 దబ్బాల కిరసనాయిలును అపహరించి కాలి దబ్బాలను కలిపి మొత్తము నూతనదబ్బాలకు లెక్క చేర్చిరి. కేసుచేయబడినది.

బండ్లవాండ్రు సమీక్షిస్తు:— అలహాబాదులో అధికారులు కల్పించుకొని 60 బండ్ల నితర పట్టణములనుండి తెచ్చిరి. కాట్రానుండి నగరమునకు మోటారు రాధారి బండ్ల దేర్చరచిరి. అదివారమునాకు మరొకొన్ని బండ్లు వచ్చును. కొంతవరకు యిబ్బంది తగ్గినది. కొందరు సమ్మేదానలతో చేరతారు. సమ్మే తర్వలో ముగియవచ్చును.

బిగి నీరు మహారాజాగారి యుద్ధవిరాళము:— బ్రిటిషు బిగి నీరు దొరతనములకు జరిగిన మొదటిసంధి కలవాడిక వర్గం తి సందర్భమున మహారాజాగారు రి లక్షలు యుద్ధవిరాళమును సార్వభౌమునకు సమర్పించిరి. ఇంకో లక్ష మహారాజాగారి స్వంత సొమ్ము సార్వభౌములు సగౌరవముగా స్వీకరించిరి.

జిల్లా ప్రమాదము:— తిరువేండ్రములో ఈ నెల 4వ తేదీ అగ్నిరాత్రియంతోక జిల్లా ప్రమాదము జరిగెను. ఇరవీ కతనములైన గాయములు తగిలెను. ఒకడు తక్షణమే మరణించెను. ఒకడు ఆసుపత్రిలో జరిక్కు పొందుచున్నాడు. బండిలో గూర్చుండిన నిరువురకును గుట్టునకును ఒక మోస్తరు గాయములు తగిలినవి. ప్రమాదము జరిగిన తక్షణమే జిల్లా వారు పలాయితుడయ్యెను. వానికొకట పోలీసువారు భోగట్టాలు చేయచున్నారు.

తల్లి కొడుకులు నూలిలోపడి చరణించుట:— కోయంబుత్తూరు జిల్లానుండి గామనాథపురమున గ్రామాలసీల మెట్టుకు దరిలో నుండిన వరిపాలనుందలి నేల బావిలోనినీళ్లను త్రోవకొనుట కొక స్త్రీగడదిన తుక్తవార ముదయమున బోయెను. ఆ మెట్టుక నేరీ సంవత్సరములు వయస్సుకలిగిన యామె గుమారుడు గూడ బోయెను. నూలియొద్దన నిలచుండిన యా బావిలో కొలుబారి నూలిలోపడినది. తానిని రక్షించు నుద్దేశముతో నొక్కొక్కరి విచ్చిరి. నూలిపోవటంతో తానిని విడిచి వేసెను. నిరుత్తుయిన నూలిగిరినది.

గుమాస్తాల సంఘము:— క్రిందట శనివారమునాకు బొంబాయిలో గుమాస్తాల సంఘము మొకటి నెలకొల్పబడినది. అప్పుడే రిపర్ గురు సభ్యులు చేరిరి. హిందూజేతమునందలి గుమాస్తాల లందఱును ప్రీవీకేభవింది సమానస్వత్వముల గాపాడుకొనుమిత్త మిగుంఘము నెలకొల్పబడినది. సంఘసభ్యులు ఈ దొంగవిరహితులుగ నుండునపుడు, జబ్బురడినపుడు, ఆపద మొంగినపుడు వారికి సహాయ మొనరించుటకును, వారికి నుంచి విరహితులగుటకు, చుదిమివేతములు మొదలుగూని నొసగుటకు సహకారసంఘముల నెలకొల్పబడుటకు ఈ సంఘ ముద్దేశించినది. దేశమందంతట నెట్టి యాదర్శములతో స్థాపించబడిన రాఖలనన్నిటి కది తేల్చుకొనగలను. చుదియు సంఘము గుమాస్తాల ప్రతికూల ప్రకటించు నుద్దేశించినది.

అధికారమును మీద చేసికొని ప్రజలను మోసపుచ్చుట:— కలకత్తాలో సొక వంగజేతము యువకుడు తాను కాల్పితమును ఉద్యోగినియు, తనకు గొప్ప గొప్ప కార్ని లేమను ఉద్యోగులు చాలరుండితో పరిచయము కలదనియు వారు తన మాటయన్న ప్రోసిమేజులనియు మీద చేసి ఉద్యోగముల చెప్పించ గలననియు వాడిద్దఱు స్వజాతి, యువకులతో ప్రగల్భములు పలికి వారియొద్ద నుమారు 2100 రూ॥ లను లంచములు తీసికొని ద్రవ్యముతో పారిపోయెను. వానికి ద్రవ్యమిచ్చిన ఒక నెలకు తాను మోసపోతిమని వారు గ్రహించి జరిగిన సంతయు పోలీసువారితో రిపోర్టు చేసిరి. వారు నగరమంతయు గాలించి గత బుధవారమున మోసగానిని పట్టుకొనిరి.

హత్యచేసిన రెండు సంవత్సరములకు పట్టుబడుట:— ముసలిమే భాక్ అను సొక మహమ్మదీయుడు వైసతిలో నిరువురిని హత్యచేసి పోలీసువారికి పట్టుపడకుండ పారిపోయెను. హత్య జరిగి రెండు సంవత్సరములు గడచినది. ఇంక నన్నెవరు పట్టుకొనెదనను తలంపుతో సత్యమగతగురువారమునాకు కలకత్తాలో ప్రీన్సాల్ యిన్స్టిట్యూషన్ దిరుగుమండెను. పోలీ కనిష్టేబులోకడు వానిమీద యనుమానపడి వానిని స్టేషనుకును దిసికొనిపోయెను. అచ్చటివారు వానిని పోల్చి వీడేహంతకుడని పట్టుకొని కేసుచేసిరి.

ఆకాభంగము కలిగిన దొంగతనము:— కలకత్తాలో సర్ వ్యులరు కోర్టులో జె. సి. బోసుగారి ఇంటి గుట్టుకాలలో పేకుచెర్చి అను సొక మహమ్మదీయుడు దొకరాత్రి ప్రవేశించి కాలలో సొకమూలను నక్కెను. అగ్నిరాత్రియందు అందరును నిద్రించుచున్నపుడు కప్పతాళమును తెరచి గదిలో ప్రవేశించుటకు వాడు యత్నించుచుండగ కేటు కాపలావాడు వానిని పట్టుకొని ఇంటివారిని లేపి వారికి బిప్పించెను. వారు వానిని మరుసటిదినమున పోలీసువారి నుధీనము చేసిరి.

కుసుమనక్కమీద త్రాటిపండు:— ముమూరు రెండు మూడు మాసములక్రితము చూలో మెనుకెలో మునిగిపోయిన యొక ఓడనుగూర్చి బర్మామైకోర్టులో జేయబడిన దావాలో 97 సంవత్సరములు వయస్సుగల ఆమెకి కాదేళ్లను దొకడు ప్రతివాదిగ నుండెను. దావానోటిను అందిన రెండు మూడు దినముల పిచ్చుట ఒకనాడతడు స్నానముల గదిలో కాలు జారిపడి ప్రక్కయొక్క కలను విరుగగొట్టుకొనెను. బాధతోనే అతడు చూలో మెనుకెను రైలులో ప్రయాణముచేసెను. అతడు గాలినిమిత్తము కిక్కిరి యొద్దనే గూర్చుండి లాగికివచ్చువారి వెనుక తలుపును మూసివేయుటలో చేతివేళ్లను రెండింటిరి తలుపు నందున పడవేసికొని నలుగగొట్టుకొనెను. ఇంక నితర ఆపాయములు లేక అతడు రెండునాడెరిన వెనుక లోగివీడిన దయ్యెను. దావావిచారణ జరిగినది తేరిది తెలియను.

కలవల కజ్జంపెట్టిగారి నేతనని విద్యాలిరాళములు:— బొంబాయిలో వి. జె. టి. సాతకాలలో నేతనని నేర్పుకొనగలరు మోసదర విద్యార్థులలో నిరువురికి నెలకు 40 రూ॥ల వంటన విద్యాలిరాళములు 4 సంవత్సరములవఱకు పి సగబడును. ఈ విద్యాలములను బడయుటకు దుర్భాస్తుదారులు అధనము మూల్యంధయులను పరీక్షించుచు గాని మెట్రిక్యులేషను పరీక్షయందుగాని గృహాధ్యక్ష యుండవలయును. వై రెండు విద్యాలములలో నొకటి వైకృతివిద్యార్థులతోకల నీరినేను బడును. విద్యాలమును బడయుచు వారు ప్రవేశపరీక్ష నందు కడచేరి పిచ్చుట రాబోవు వాకనెల 24వ తేదీన గాని ఆతేదీలో సలగాని సాతకాలలో జేవలయును. దుర్భాస్తులందఱునూ వరు తమదరహస్తులను ఈ నెల 20వ తేదీనాడు ఎల్ల గుట్టులను కట్టి, వి. జె. టి. గారికి (వైకృతివిద్యార్థులకు) చెల్లించిరి. మొదట నాడెను.

స్త్రీలను ఎత్తుకుబోవుట:— ఇదివఱకు కొన్ని మాసముల క్రిందట కలకత్తాలో యొక మహమ్మదీయుడు 14 సంవత్సరములు వయస్సుకలిగిన తన కుమార్తెతోను, ఆమెకంటే చిన్నవాడగు కుమారుని వెంటబెట్టుకొని శవానీపురమునుండి బాగర్ డర్ నకు రైలులోబోవుచుండెను. వారి బండిలోనే గూర్చుండిన మఱియొక మహమ్మదీయుడువకుడు ఆమెనుచూచి మోహించి ద్రోహబుద్ధితో నామెతోడితో దగవులాటకు ప్రారంభించెను. గందర గోళమును విని రైలుజే పోలీసువారు ప్రాగుపడిరి. ద్రోహులకు ఆయుధకును నేర్పుతో బకిషిన బలుకులను కమ్మి పోలీసువా రామెను వానితోగూడ వాని భార్యగా పంపివేసిరి. ఆమెతోడి ముసలివాడగుచే నప్పటివారకుండి బాగర్ డర్ లో దిగి బంధువుల సహాయముతో పోలీసు వారిని కుండగట్టి తన కుమారుని ఎత్తుకు బోయిన మహమ్మదీయుని వైకేసుచేసెను. పోలీసువారు గతిగురువారమున కలకత్తాలో మహమ్మదీయ యువకుని పట్టుకొని కేసుచేసిరి.

స్త్రీవేషము చేసికొని పోలీసు ఆరెస్తును తప్పించుకొన యత్నించుట:— వంగజేతముందలి చంద్రపూరు నగరవాస్తవ్యుడగు మహా బలియను నొక యువకుడు దొకదినమున సొక స్త్రీని చెరబట్టి యత్నించెను. కాని యామె వానినుండి తప్పించుకొని పోలీసువారితో రిపోర్టు చేసెను. వారు వాని మీద కేసుచేసిరి. విచారణదినమున మహాబలి కోర్టునకు బోసందున వానికి వారంటు పంపబడినది. అతడు వారంటుకు గూడ పట్టుపడకుండ తప్పించుకొనుచుండెను. కాని అతడు తన ఇంటిలో నున్నాడని పోలీసువారు భోగట్టా గ్రహించి ఆటుగూరు కనిష్టేబులు వానిని పట్టుకొనుటకు బోయిరి. మహాబలి తల్లి మీరెందుకు వచ్చితిమి పోలీసువారిని ప్రశ్నించెను. మహాబలిని వారంటువైని పట్టుకొని పోలీసుస్టేషనుకు దీసుకువెళ్లుటకు వచ్చితిమిని వారు బదులుచెప్పిరి. మహాబలి వ్యాపారము మీద గ్రామాంతరము వెళ్లి వాడు. మీరిప్పుడు బొంకు. అని ఆమె పలికెను. కాని వారు బలవంతమున లోన ప్రవేశించిరి. మహాబలి తల్లి పోలీసువారితో మాటాడు కాలములో వాని భార్య వానికి స్త్రీవేషముచేసి మొగమునకు కల నొక దానిని కట్టెను. పోలీసువారు ఇంటి నాలుగు మూలలను వెదకిరి. ఇంటివారు తమలో తాము గుసగుసలాడుట వినిన దశేవారు మహాబలి ధర్మ ఆనవాలు బట్టి యతనిని స్త్రీవేషముతో పట్టుకొనెను. కాని యతడు దశేవారు కన్న బలవంతుడగుటచే చేతి పట్టును విడిపించుకొని పారి పోయెను. వాని వెనుక నేర గురు పోలీసువారును పరుగెత్తి తుదకు వానిని పట్టుకొన గలిగిరి.

ఒక మహమ్మదీయ వంటలవాడు:— లోగడ రెండు మూడు సంవత్సరములు క్రితము బొంబాయిలో బయలుదేరి డక్కా ప్రక ఓడలో యుద్ధమునకు బోయిన మోసాసాపేలు ఆరి అను సొక మహమ్మదీయ వంటలవాడు మృత్యుచెందెనని 1917 సంవత్సరములో యుద్ధకార్యాలయము వారు కలకత్తాలో నిరసించుచుండినవాని భార్యకు తంతింపిరి. దొరతనమువా రామెకు ధర్మముగ భక్త్యమునుగూడ నిచ్చుచుండిరి. కాని అతడు గత సోమవారమున కలకత్తాకు దిరిగివచ్చి తన భార్యకు దొంతన మువారిచ్చుచున్న ధర్మవేతనము ఆపివేయబడవలయునని అతడు చూగామేజిస్ట్రేటు గారితో జెప్పటకు వారియెదుట పడెను. తన వృత్తాంతమును ఈ రీతిగ పలికెను. నేను డక్కా ప్రక ఓడలో బొంబాయి నుండి యుద్ధమునకు బోతిని. ఇంగ్లీషుభా నెలులో నేనుండిన ఓడ ముంచివేయబడినది. ఓడలోనుండి నేనొక పడవలో ప్రవేశించితిని. కాని పడవగారుగు రాత్రివందున నేను నిట్టిలోపడితిని. ఈయకొని దరిచేరుటకాలో చించి తిని గాని నాకు సాధ్యము కాలేదు. కొన్ని నిమిషములలో నాకు తెలివితప్పెను. నాకు తిరిగి తెలివినప్పుడు నేను మోసపరుల ఆసుపులో నుండినని తెలుసుకొంటిని. ఈలోపల ఏమి జరిగినది నాకు తెలియను. నాకు చాలాధి నుము పుట్టికది. డెంగ్గ చే ఆహారమేమియు తిన బుద్ధి యైనను కొంతకాలము నొకట పొడవైనది కాదు. పిచ్చుట నేను వెర్రిన నగరమునకు పంపబడితిని. అచ్చట నుండి తిరిగి ఒక రేవునకు పంపబడితిని. అచ్చటి వారు నన్నొక అంతర్గామిలో నెక్కించిరి. పిచ్చుట రి కోసాలలో రహస్యచేళ్లు ఓడయొట్టి కానబడ్డినది. రానిలో నేనెక్కింపబడితిని. తెలివారినవారిని దిగజేయబడ ఓడ కొంతదూరము దేరినది. నేను ఒక పోలీసువారివల కలకత్తాకు రిప్పించిరి.

ALLAHABAD, April 8.  
The hackney carriage strike at Allahabad has ended, and the men have resumed work, the authorities having promised to look into their grievances.

# The Great War.

(c)  
(Reuter's Agency)

## German Offensive Checked. Brilliant Allied Counter- Attacks.

### Allies Gain Ground.

#### Western Front

##### Big Enemy Thrust Foreshadowed, German Positions Unsited for Artillery.

LONDON, April 8.

Reuter's correspondent at the British Headquarters wiring this evening says:—Local fighting has continued in various places along the British battlefront and there are sundry signs that the enemy is about to thrust again on a big scale. By the recent fighting north of the Somme, the enemy endeavoured to improve his positions, possibly, to secure a better jumping-off place. Between Mesnil and Bucquoy, the German positions are very unfavourable to artillery movement. Therefore, should a big push develop in this region, and only by such could a great concentric attack on Amiens be carried out, the infantry would soon outpace gun supports, if the enemy achieved further success. So far, however, attempts have been almost entirely repulsed, invariably with very heavy losses.

##### Brilliant British Counter-Attack.

The attack on the 5th was carried out by four divisions in waves having only a limited objective, since the enemy heavily gas-shelled Auchonvillers before attacking, and as the stuff hangs about for days, it is unlikely that he would have employed it if he had hoped to occupy the place last night. After twice laying a considerable barrage to a considerable depth, the Germans attempted to advance north of Auchonvillers, but were smothered by artillery and unable to advance. The counter-attack against Aveluy Wood yesterday was a brilliant affair, practically re-establishing our position along the old line, and 120 prisoners were taken, with dozen machineguns. Casualties among German officers have been exceptionally heavy during the past fortnight, apparently because they have been moving about more freely than heretofore among the men. Also there has been such a toll of non-coms that a general combout of the older classes is in progress to replace them.

##### Splendid French Defence.

##### Enemy Held and Repulsed.

Reuter's correspondent at the French headquarters telegraphing on the 6th says:—In the second battle beginning on Thursday, we have held the enemy and repulsed him at most places with heavy losses, with troops which entered the battle on the 25th March. The closing days of March were among the most critical of the war. The Germans had been stopped on the Oise and the Somme, but confronting them between Montdidier and Moreuil was a mere cordon barring the way to Amiens. Troops were rallied from a sector, hundreds of miles distant, as fast as possible and engaged the enemy as soon as they were detained. A General carrying a carbine, with his staff, had arrived and were scouting on the battle field with only a few cavalry patrols between them and the Boches. A Staff-Major was actually killed in engaging the German mounted troops.

##### Defence Against Very Heavy Odds.

The first reinforcements arrived on 25th March but the main body only several days later and meanwhile the enemy was preparing for a grand attack. The moment was most critical. For on the 27th March nine miles of the line was screened only by cavalry patrols and a few guns. The line was re-established on the 28th March, but was held by only three French divisions. These had, for four successive days, to meet the shock of thirty enemy divisions. It is a sober fact that for those four days a General, with three divisions, held up ten times their number. There has not been a finer military feat during the war. During the whole battle, relief was impossible and yet fresh German divisions were thrown in daily. The enemy is fully exploiting his superiority of numbers by attacking in crushing strength also always with fresh troops. As soon as an enemy division gain its objective, it is withdrawn and its place taken by another. The retiring division is reinforced and rests a few days and is then again sent into battle. Hence within the week, the first Guards division has been engaged in two different sectors.

##### Desperate Fight in a Chateau.

We still hold essentially the line held on the 28th March. The enemy hold Moreuil and a number of villages on the west bank of the Avre, but they are dominated by the heights which we retain. We hold Grivesnes and the Chateau, in spite of determined attacks on March 28th, 29th and 31st and fight for them is typical of what is occurring daily. The village was held by five hundred French infantry commanded by a Colonel, who blocked the windows of the Chateau with mattresses and took up rifle to help the defenders. They repulsed three regiments of the first Prussian Guards division accounted the best in the German army. The enemy came on in waves, pushed and fed by thick columns of infantry. The French fought them from tree to tree of the park, back to the walls of the Chateau upon which the Colonel ordered a counter-attack. Pollus crying, Vive la France" charged and, after a hideous melee among the trees, drove the Germans from the

park. Fighting against similar odds occurred during those four days along the whole Avre front. The enemy halted on the 31st March for a breather, but the attacks were renewed on 4th April with fifteen divisions, including the Guards and the Brandenburgers. The onslaught was repulsed with slight loss of ground, little more than the villages of Mailly, Rainerval, and Sauvilly. To-day the enemy has been quiescent, excepting artillery activity, but the lull is expected to be of short duration.

##### The Decisive Battle of the War.

##### Significant Features.

It is noteworthy that the opening of the second phase of the German offensive differed markedly from the opening of the first. It was a swaying struggle testifying to the increased firmness of the Allied line, but the intensity of the struggle is expected to increase, as it is now clear that Germany regards this as the decisive battle of the war. The renewal of the German attack by the shortest road to Amiens indicates the enemy's intention to capture the city from which they are now only eight miles distant at one point. But the enemy's losses yesterday equalled those of a fortnight ago, and with reserves thrown in the Amiens furnace he is not likely to develop an attack elsewhere. The crucial question confronting General Foch is when and where to employ the reserves with which the Allies are better provided. Correspondents describe the German infantry as lying exposed on the old Somme battlefield practically without shelter. Enemy transport has been seriously hampered by rain.

##### N. Zealanders' Furious Bombing.

##### Terrible Slaughter of Huns.

Three attacks against the New Zealanders proved horribly costly to the enemy. On each occasion the New Zealanders continued firing Lewis guns, until the rapidly thinning waves were sufficiently close, when the New Zealanders bombed them furiously with hand grenades. It is easy to believe the assurance that the Boches disliked this form of resistance. Their dead are lying like corn swathes at harvest time before the New Zealanders positions.

##### Enemy Bombardment Dies Down.

##### Superiority of British Air Service.

The Germans are bringing immense numbers of guns of every calibre into the struggle but we are combating them pretty adequately. Thus last evening, a heavy bombardment broke out east of Villers-Bretonneux with reason to believe that it was preliminary to an infantry attack. We retaliated with such intensity that the enemy bombardment died down, nothing transpiring. A captured airman attributes our greater aerial activity to greater numbers and the superior quality of the British machines, consequently the Germans cannot afford to risk flying over our territory to any great extent. The enemy is employing machineguns operated by trained teams in very large numbers and is also losing them in very large numbers.

##### Enemy Attacks Repulsed.

PARIS.—A despatch from the American front says, that the enemy, on Friday evening, attempted to raid the American trenches. The attack was easily repulsed, the second was allowed to approach close to our wire and then fire was opened by the Americans whose infantry immediately leapt from the trenches and drove back the assailants. The first German trench was cleared and the enemy was compelled to retire to support the trenches. The American artillery replied with great violence to the enemy artillery, silencing two German batteries.

##### The Favourable Position of the Allies.

##### Enemy Failure.

NEW YORK.—War Department's Weekly Review says that the general strategic and tactical position of the Allies is becoming more favourable. The enemy, at the opening of the third offensive, is still far short of attaining his principal objectives. It is now evident that the German High Command contemplated overwhelming the British at the outset and driving a wedge between the British and the French forces. The enemy fully expected to achieve the decision in the course of one great battle the success of the plan depended on his ability to break the British front and advance so rapidly, that the British and the French Reserves were unable to arrive in time to close up the breach and restore order of battle. The evidence of the prisoners confirms that the enemy hoped to gain the line of the Somme by the evening of the first day. As a matter of fact, he took ten days to cover the ground which he expected to overrun in forty-eight hours. The stubbornness of the British resistance and the severe enemy casualties have compelled the Germans to draw more heavily on reserves than anticipated. The Germans are now throwing fresh forces into the battle in the effort to secure some limited objectives. Allied military machine, under the leadership Foch, is working with precise smoothness, insuring the greatest economy in the use of all forces. Morale of the allied troops remains high. German offensive has not spent itself and owing to the enemy's determination to gain some sort of success at any cost, the situation will continue uncertain for some time. However the strategic and tactical position of the Allies is becoming more favourable. Reports continue to indicate that the enemy contemplates offensive in the Italian theatre, possibly along the broad front including the entire northern sector from the Upper Piave to the Lake Garda.

##### Review of Operations.

##### Slow and Costly German Progress.

Reuter's correspondent at British Headquarters reviewing the operation says, German progress has been very slow and has been purchased at such a terrible cost of life as only the German High Command would sanction as the price of small tactical gains. German infantry has been squandered at a rate which cannot be long sustained. If the German losses continue on the same scale as hitherto, there will be precious little of the German army left if it reaches Amiens. It can be said that the Germans on Saturday were further than ever from the accomplishment of their real strategic purpose. A perfectly cohesive frontal battle order still faces the Germans from the sea to the Swiss frontier. This front is being steadily stiffened and the Germans are therefore feverishly fighting against time to get in a blow as soon as possible. German claims to prisoners and guns are so preposterous that they are not worth contradicting.

tion. Accounts from all sectors continually speak of the wholesale slaughter of the Germans. Thus around Hebuterne yesterday, the Germans were seen thrice mustering for an attack but each time melted away under machine-gun and artillery fire.

##### Message to King George.

The Press Bureau states that President Wilson's reply to the King expresses warm gratification at his generous message, and gives an assurance that it is of the greatest satisfaction to the people of United States to find themselves side by side in the final war for free self-government with such steadfast indomitable associates. President Wilson adds, "We shall continue to do our utmost to put the whole force of the United States into the great struggle."

##### British Press Comments.

Newspapers in London publish articles celebrating the anniversary of the American entry into the war. They declare that the Allies know to apprehension of failure backed by the tremendous American reservoir of strength.

##### Important Enemy Losses.

Last night's French communique says: Our artillery stopped attempted enemy attacks in the region of Hangard-en-Santerre. We caught concentrations of troops at various points on the front, north of Mondidier. A strong German attack on the right of the Meuse, north-east of Hill 344, was repulsed after hard fighting. The enemy's losses were important and we took twenty prisoners. Seven aeroplanes and two balloons were brought down. Five tons of bombs were dropped on cantonments in the Roye region.

##### British Aerial Activity.

##### Twenty-Six Enemy Machines Felled.

Last night's British communique regarding aviation says:—Our aeroplanes watching enemy movements reported a hostile concentration southward of the Somme. So large formations immediately went out in the rain and dropped over five hundred bombs and fired fifty thousand rounds into the assembled infantry. We brought down fifteen machines and drove down eleven. Sixteen of ours have not yet been located. Many of them have doubtless been forced to land behind our lines, owing to the difficulty of finding their aerodromes in the heavy rain. Canadian airmen have done most valuable work in the present battle.

##### The British Advance their Line.

##### Increased Artillery Activity.

(12-30 P. M.) British communique says:—We advanced our line slightly during night, on south bank of the Somme, eastward of Vireux-sous-Corbeil and took a few prisoners. Northward of the Somme, near Neuville Vitasse, there was increased hostile artillery fire during night, on the whole battlefront and heavy hostile gas-shelling between Lens and Labassee, also eastward of Armentieres.

##### Violent Artillery Actions.

(4-0 P. M.) French Communique says:—Night was marked by violent artillery actions notably on left bank of Oise.

##### German Activity before Verdun.

Semi-official statement says:—Hitherto there has been no reason to regard German attack on Hill 344 yesterday, as indicating a forthcoming offensive in this sector. Chauny-Barisis affair does not seem to point to any new departure of a general nature. Great mass of German reserves are still moving towards Amiens, which is still the goal of the German High Command, though the latter has for a moment been forced to interrupt forward movement owing to the exhaustion of heavy losses of his troops.

##### Municipality of Reims.

##### Gone to Paris.

LAHORE, April 8.  
LONDON, April 6.—The Municipality of Reims has gone to Paris and the population has evacuated.—(C. & M. G. Cable).

##### Bursting of a Long-range Gun.

##### Official Confirmation.

LONDON, April 8.  
PARIS.—Official Statement says:—That the bursting of one of the long-range guns is confirmed from a sure source. It occurred on the 25th March and a Lieutenant and nine men were killed. Long-range bombardment was continued yesterday but there were no victims.

#### Great Britain

##### Mr. Lloyd-George's Message To H. E. the Viceroy.

LONDON, April 8.  
Press Bureau states that Mr. Lloyd-George "has sent the following message to H. E. the Viceroy:—"At this time, when the intention of the Germany's rulers to establish tyranny not only throughout Europe, but Asia has become transparently clear, I ask the Government and People of India to redouble efforts. Thanks to the heroism of the British Armenians, and their allies, the enemy's attempt west is being checked. But to prevent the menace spreading eastward, every lover of freedom and law must play his part. I have no doubt that India will add to laurels which it has already won and will equip itself on an even greater scale than now, as bulwark which will save Asia from the tide of oppression and disorder, which it is the enemy's object to achieve."

##### Viceroy's Reply.

H. E. the Viceroy has replied:—"All-India has been stirred to the depths by the noble sacrifices of British people in the cause of the world's freedom, and stern unalterable resolution which these sacrifices evince. India is anxious, yet confident. It fully realises great issues at stake and your trumpet call at this crisis will not fall on deaf ears. I feel confident that it will awake the Princes and the Peoples' leaders to a keener sense of the grave danger which, stemmed in Europe, now threatens to move eastwards. I look to them for the fullest effort and the fullest sacrifices to safeguard the soil of their Motherland, against all attempts of a cruel and unscrupulous enemy and to secure the final triumph of the ideals of justice and honour for which the British Empire stands."



## France

### Bolo's Appeal Rejected.

LONDON, April 8.  
PARIS:—Poincare has rejected Bolo's final appeal.

## Russia

### The Situation in Siberia.

#### Allied Troops Land.

#### Russian Resistance Offered.

LONDON, April 8.  
MOSCOW:—It is semi-officially stated, with reference to Japanese landing at Vladivostok, that the Council of Peoples' Commissaries undertakes political demarches and simultaneously orders all Soviets in Siberia to resist the enemy incursion into the Russian territory.

#### Japan Accused.

PETROGRAD:—Council of Commissaries in a manifesto accuses Japan of striving to crush the Republic and seize Siberia and declares that Japan is a deadly enemy to the Republic. It says that the council has demanded an explanation and warns the allies that their repulse will greatly influence Council's Foreign policy.

#### British Troops Land.

MOSCOW:—It is semi-officially stated that the British troops landed at Vladivostok after the Japanese.

#### Brestlitovsk Treaty.

#### Russian Protest to Germany.

PETROGRAD:—Tschichurin, Commissary of Foreign Affairs, has sent a wireless message to Berlin, protesting against German violation of article 6 of the treaty of Brestlitovsk guaranteeing the security of the Russian fleet and naval stores in Finnish Waters where the Germans have taken a great booty.

### Russo-Chinese Agreement.

#### Misunderstandings Settled.

LONDON, April 8.  
PETROGRAD:—Russo-Chinese Agreement has been reached settling all misunderstanding. The Russian Government has energetically protested against the entry of the German and Ukrainian troops into the province of Kursk, which is essentially Russian.

### German Aeroplanes Over Finland.

LONDON, April 8.  
PETROGRAD:—German aeroplanes are flying over Helangfors. Russian warships have left Helangfors for Cronstadt.

The Council of Commissaries has decided that the German landing at Hangoe concerns Finland and the Council cannot interfere.

## Turkey

### Operations in Caucasus.

#### Turks Occupy Ardahan.

LONDON, April 8.  
The Turkish Communiqué dated, April 6th says that after a violent fighting, we occupied the region of Erdichach on the north shore of Lake Van. In the Caucasus, we stormed strong points, west of Sarikamich and occupied Ardahan. We captured thirty-four mortars and a quantity of munitions. We crossed the ancient frontier on the shore of the Black Sea in the direction of Batoum.

## Holland

### Bread Shortage in Holland.

LONDON, April 8.  
AMSTERDAM:—Owing to the reduction of the bread ration in Holland, a number of working women raided bakers' shops in various parts of the city. Mounted Police dispersed the crowds.

## America

### The Third Liberty Loan.

#### Striking Success in Subscriptions.

LONDON, April 8.  
NEW YORK:—The first day's subscription to the Third Liberty Loan of three billion dollars in New York and throughout the country, exceeded the subscriptions of the first day's of the two former loans. Over a hundred millions were subscribed in New York. Subscriptions include, the Bankers Trust Company twenty-five millions, the National Park Bank twenty, and the Corn Exchange Bank sixteen.

## Central Powers

### British Aviators Active.

#### Destroy Barracks and Drop Bombs.

LAHORE, April 8.  
LONDON, April 7th. The Hague correspondent of the "Times" says: Information has reached Holland, that British aviators, on the 12th March, partially destroyed the barracks at Coblenz. Bombs were dropped on a company of soldiers and some were killed.—(C. & M. G. Cable.)

### Stoppage of German Coal Supply.

#### Holland's Reply.

LONDON, April 8.  
HAGUE:—German coal supply to Holland has been stopped and the granting of Dutch credits connected herewith has been rescinded.

#### Russian Ambassadors.

LONDON, April 8.  
Joffe has been appointed ambassador in Berlin and Kamenev in Vienna.

## German Cas

### Newspaper's Precautions.

LONDON, April 8.  
ZURICH:—German newspapers publish notices, threatening severe penalties against persons spreading alarmist rumours regarding German casualties.  
"Mainzjv Volkszeitung" states that the letter service for the fighting trooper has been suspended indefinitely.

## Turkestan Cotton.

### German Merchants' Petition.

LONDON, April 8.  
PETROGRAD:—It is reported from Copenhagen that German exporters have petitioned the Government to arrange a German monopoly of Turkestan cotton for forty-eight years.

## Africa

### Botha's Eloquent Appeal.

LONDON, April 8.  
CAPE TOWN:—General Botha has issued an eloquent appeal to the South Africans to respond to Mr. Lloyd George's appeal to South Africa, to bring her brigade to strength without delay. He says:—"I feel that while chivalry lives and honor remains as long as duty has not become a byword, and as long as common destiny unites us in Empire, such a call for help must, and will be answered by manhood of South Africa". Col. Mentz, Minister of Defence, urgently appeals to every fit South African, to join his comrades in arms in France. He announces that Govt. has decided to release for active service, fit officers and men who can be spared from all South African Military Units, including permanent force. Govt. therefore hopes that employers will make every sacrifice to allow as many employees as possible to enlist for active service.

## Australia

### Convening a Conference.

#### To Consider Imperial Government's Appeal.

LONDON, April 8.  
MELBOURNE:—The Governor-General is convening a Conference for the 12th instant, including Representatives of Labour, to consider Imperial Government's appeal for additional reinforcements, and to endeavour to formulate a common policy in which all may co-operate in supreme effort, to provide adequate reinforcements for Australian forces.

## INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS)

(BY WIRE.)

## Simla

### Arrival of Mail Steamers.

SIMLA, April 6.  
One mail steamer from Home arrived in Bombay on Saturday and a second on Sunday. The mails they brought, are on their way up-country and will be delivered simultaneously.

### Proceeds of Post Office Cash Certificates.

#### To Go to Second Indian War Loan.

SIMLA, April 7.  
The proceeds of all Indian Post Office five year cash certificates sold during the current official year will form part of the Second Indian War Loan and will be paid to His Majesty's Government for the prosecution of the war and the Government of India have now authorised the continuance of the procedure adopted last year by which Government officers can arrange through the heads of their offices for purchase of such certificates by deductions from their pay.

## Calcutta

### Indian National Education.

#### Prof. Ramamurti's Message.

CALCUTTA, April 8.  
Prof. Ramamurti sends the following message to the National Education Committee:—  
"It fills my heart with joy to see the movement of National Education progressing so fast. What has been impossible for the Beauracracy during the last 150 years of British Rule, has become practicable to the gallant band of Madras Patriots in the short period of a few months. As no movement of National Education can succeed without reviving the grand system of our ancient Indian. Physical culture, I take this opportunity to emphasize what I told you last year, that if India is to-day groaning under powerful materialism to the detriment of her time honored spiritualism, it is because we are a set of weak emasculated human forms. India was ever and is still a fountain of wisdom and learning with a mighty spiritual force dominating her thought and action. How can a pious Indian of to-day attain Pure Brahman and glorify his Motherland if he is weak in body and necessarily in mind? Remember, that in ancient the India practice of Physical Culture was Nityakarma and that the dictum 'Vanijam Vazate Lakshmi' was accepted on all sides. Remember, that the heroic blood of Bhima, Kripa Aswathama etc., flows through your veins. Remember that Buddha the Greatest Indian that ever lived was adored in Japan, the same Japan wherefrom we are now learning the common things of life. Valiant Sons of Bharatavarsha prove yourselves true to the traditions of the Glorious Past and try to make the future still more glorious. Let there be no beggar in this 'Punjabhumi.' Let there be no weakling. Let me repeat to you my firm conviction that India, the very creek, from which the

Ganges of Spiritual Knowledge flowed for centuries is now dry and it lies in you to bring her back to her former glory and splendour by strengthening yourself physically, mentally and morally".

## Burma

### Escape from Prison.

#### Further Details.

RANGOON, April 8.  
Details of Kyauktat affair show that the forty prisoners who escaped, wounded two sepoy, took 21 Martini rifles, 4 Martini carbines, 396 rounds of ball ammunition, a hundred rounds of buckshot and Rs. 25,900 from the Treasury. Surrounding police suspects took immediate steps and the Deputy Commissioner and Major Williams of Military Police, Rangoon and a strong police force left by launch for the scene. The escaped prisoners made for the jungle at Twante after committing dacoity at the village mentioned on Saturday. The escape occurred on Friday at 5 P.M. Kyauktat jail is a shaped building surrounded by a wall and having a side facing military police barracks occupied by 25 sepoy. In one wing is the armoury and Jan Treasury, while in the centre were the cages containing the prisoners who under the leading of two notorious dacoits plotted to escape. It appears one of these had been taken out of the cage to water plant in the jail square and when the men were being put back in the cell, one of the men threw his arms round a Lance Naik's body and the prisoners inside made a rush to escape. In the fight which ensued the lance Naik was bayoneted in the neck and another sentry also was bayoneted. They released all the prisoners, 48 in number and broke into the armoury and treasury seizing Rs. 15,000 in cash and Rs. 10,000 in notes, destroying all exhibits in the treasury and indulging in powder play outside to terrorise the inhabitants. The military police and the villagers were powerless as the escaped prisoners had secured all arms. The village was in panic and when L. F. Company launch arrived later, the panic-stricken villagers endeavoured to board it. Eight prisoners refused to leave the goal and two men returned and gave themselves up. In tracking operations, the Military Police encountered nine men who had deserted their party after dacoity the village of Yebwe. There were other surrenders later of fourteen in all and there are now 26 prisoners at large in the jungles of Delta, but they are being rounded up.  
It is understood that as the result of vigorous police measures the number still at large in the Kyauktat gaoi rising is now reduced to twenty six. They are more or less surrounded in the forest tracts in Twante area not far from Rangoon. So far only two guns have been recovered. The remainder are with those at bay. It is suspected that the men who are short of food will bury the arms and ammunition with the treasure and make their way singly out of the Jungle to Rangoon.

### Sir Reginald Craddock Recovered.

RANGOON, April 8.  
The Private Secretary to His Honour, Sir Reginald Craddock informs Associated Press that His Honour's arm is now completely recovered.

### Navages by Tigers.

RANGOON, April 8.  
A man-eating tiger near Hlegu dt. killed four persons. The party were attacked in the forest and some escaped by climbing trees while the Villagers later, attacked and injured it. Another Man-Eater, which is raiding Moumein Siam Dak route is also causing trouble having attacked a Mail Runner some days ago.

### Gift of Three Lakhs.

RANGOON, April 8.  
On the centenary of the conclusion of the first treaty between the British Government and Bikaner State, H. H. the Maharaja of Bikaner has generously offered H. H. M. the King-Emperor, three lakhs including one lakh from his privy purse for any purpose as war-charity. The gift has been graciously accepted by His Imperial Majesty.

## Bombay

### THE HOME RULE DEPUTATION.

#### Cancellation of the Passports.

#### Bombay Citizens' Protest.

BOMBAY, April 8.  
At a largely attended public meeting of the citizens of Bombay, held this evening under the auspices of the Home Rule League with the Hon'ble Mr. Jinnah in the chair, lengthy resolutions were passed respectfully protesting against the action taken by the British Government canceling the passports granted by the Government of India to Mr. Tilak and his fellow delegates, expressing appreciation of the wise, considerate and statesmanlike action of the Viceroy in mitigating the severity of the order and authorizing the president of the meeting to forward copies of resolutions to the Viceroy, Prime Minister and the Secretary of State.

#### Permitted to Proceed to England.

COLOMBO, April 8.  
A telegram has been received to-day permitting the Indian deputation to proceed to England via the Cape.

### Buyings on a Large Scale.

#### Prices Pushed Up.

BOMBAY, April 8.  
In the past few days, there has been a rapid rise in the price of wheat in Bombay Market due, it is stated, to large buying by a Marwari Firm. On Friday last, the price of wheat stood at Rs. 6 and fifteen annas per cwt; on Saturday night at Rs. 7/3. Yesterday a further attempt at large buying operations was made under the same auspices at much higher rates, but this resulted in a deadlock, business being refused by brokers.

Buying on a large scale by the same operator has also been done in bullion market, where the price of a sovereign was forced up from Rs. 16 on Saturday to Rs. 16-12 yesterday. Business in bullion market was also closed.



Tickets available from Friday, 29th March, 1918.

